

industrija
gumijevih
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Sava Kranj

ŠTEV. 13/XVI

2. JUNIJ 1976

Zadnja vest

Po podatkih, zbranih 30. junija 1976 do 12. ure, so v skupnostih TOZD Sava v Kranju vpisali 94 % predvidene vsote vpisanega posojila za ceste. To v dinarjih pomeni 6,760.000. Od skupno zaposlenih 3654 je do danes že vpisalo posojilo 3378 zaposlenih ali 92 %.

Se nekaj zanimivih podatkov:

- v OSS so vpisali 1,491.000 din ali 93,7 % zaposlenih;
- v skupnosti TOZD TAP so vpisali 2,047.700 din ali 95,6 % zaposlenih;
- v skupnosti TOZD KET je posojilo vpisalo 94,5 % zaposlenih v višini 830.700 din;
- v skupnosti TOZD TTI je 89,1 % vpisovalcev vpisalo 2,079.700 din;
- v TOZD UU pa so vpisovalci vpisali 310.900 din, vpisalo pa jih je 87,3 odstotka.

Razprave o osnutku zakona o združenem delu

Pravkar so se končale razprave po sindikalnih skupinah o osnutku zakona o združenem delu. V zvezi s tem vam posredujemo naslednjo informacijo:

21. 4. se je sestel ožji politični aktiv in razpravljalo o pripravah na javno razpravo,

23. 4. je bila razprava na razširjenem predsedstvu sindikata o programu in rokih javnih razprav,

7. 5. je bila prva razprava na širšem političnem aktivu in na tem sestanku je bil izvoljen:

- koordinacijski odbor za izvedbo razprav,
- imenovana delovna skupina za pripravo izvlečkov osnutka zakona in izhodišč bodoče organiziranosti Save,
- imenovana delovna skupina za usposobitev inštruktorjev-razlagalcev na sindikalnih skupinah.

27. 5. se je ponovno sestel širši politični aktiv, ki je pregledal pripravljene izvlečke osnutka in izhodišč bodoče organiziranosti Save,

2. 6. je izšel Informator z najpomembnejšimi izvlečki iz osnutka zakona ter kratko informacijo o bodoči organiziranosti Save

od 2. do 4. 6. so o pripravah za izvedbo sestankov sindikalnih skupin razpravljali na izvršnih odborih sindikata v skupnostih TOZD,

od 7. do 11. 6. so bile skupne seje IO osnovnih organizacij sindikata, ZK in predsedstva ZSM v TOZD.

11. 6. je izšel Informator z razporedom razprav.

15. in 16. 6. sta bili dve inštruktaži, kjer so dobili vsi razlagalci podrobne informacije in odgovore na vprašanja. Takoj po tem so se pričele razprave po sindikalnih skupinah, in sicer jih je bilo 98 in so bile zaključene 25. junija. Na vseh sindikalnih skupinah so pisali zapisnike o razpravi ter pripombah. V tem trenutku, ko zaključujemo redakcijo te številke, v tajništvu DPO še nimajo vseh zapisnikov, vendar pa jih bodo obdelali do 5. julija in osmega bo ponovno razprava na širšem političnem aktivu o zaključkih sindikalnih skupin. Hkrati pa bo članom širšega političnega aktiva posredovana informacija o novi organiziranosti Save. Razprave o tem pa bodo stekle po kolektivnem dopustu.

Zanimivo srečanje s taborniki odreda Albina Drolca

Naši taborniki so imeli svoj drugi občni zbor

Na zeleni jasi, obdani z visokimi košatimi hrastj in smrekami se nas je tisto nedeljo dopoldan zbralo nad petdeset tabornikov — pristašev življenja v naravi. Taborniki odreda Albina Drolca so imeli tradicionalni spomladanski zbor in piknik. Ob robovih jase so že zgodaj zjutraj postavili šotore v obliki podkve, s seboj so pripeljali in prinesli športne rekvizite, za mlade ta-

bornike pa je bil pripravljen tudi »uradni« del. Čeprav smo v Informatorju objavili vabilo, naj se taborniškega srečanja udeleži čim več Savčanov, jih je prišlo le deset, petnajst. No, nič hudega — mi smo se imeli nadvse lepo. Skoda le, da še vedno mnogi menijo, da je nadvse imenitno, če v sončni nedelji sedajo v pločevinasto škatljo in križarijo po naših cestah.

Da ne bo pomote: Vule se ne pačji zaradi dima. On je tak po naravi. (Če pa besede malo premečete, lahko dobite pravi podpis k sliki.)

Franci Zumer je bil edini in najboljši (med malo starejšimi) v metanju pikada

Torej k taborniškemu srečanju! Mladi taborniki so se od starejših učili postavljati šotore, zložili so drva za kresni ogenj, izvedli pa so tudi nekaj taborniških iger. Ostali smo se pomerili v nogometu, med dvema ognjena, metalj smo pikado, močnejši pa so se spoprijeli v merjenju moči. Seveda je za malico skrbel gospodar v odredu, to je naš vrli Vule Cicmil. Na prve porcije če-

vapčičev je bil sicer naval, potem pa je zanimanje pojenjalo. Trebuhi in trebuščki so bili polni. Popoldne so se posamezne skupine spet podale na travnato igrišče, toda hrana in pijača je naredila svoje — polenilo nas je. No, to ni pomenilo konca, saj smo posedli v senci in razdrli nekaj šaljivih. In tako naprej. Že na nekaj takih piknikov sem bil in vsak je bolj zanimiv od prejšnjega.

Tam ob tabornem ognju ...

... so zapeli pesem in si pripovedovali taborniške zgodbe.

Naš razgovor

Z glavnim direktorjem Save

Filipom Majcnom

— Tovariš direktor, v prejšnjih številkah Save smo že objavili uradne podatke in informacije o poslovnem uspehu, o našem delu, o težavah in prizadevanjih. Vas pa prosim, če mi poveste o tem nekaj več s stališča glavnega direktorja.

Letošnje poslovno leto smo pričeli v razmeroma zelo težkih okoliščinah. Novi uvozno izvozni režim, ki je prišel v veljavo, kot običajno, z zakasnitvijo v pogledu točnih določil in navodil, je že takoj v začetku resno ogrozil proizvodnjo. Le s skrajnimi napori delavcev v nabavni službi in zelo ugodnim izvoznim rezultatom gre zasluga, da ni prišlo do večjih zastojev ali celo popolne ustavitve proizvodnje. Cene surovin, uvozne dajatve ter ostali stroški so bistveno porasli, kar v gospodarskem načrtu jasno nismo mogli predvideti. Novi zakon o zavarovanju plačil je imel za posledico precejšen padec prodaje, predvsem v mesecu aprilu, sedaj pa se stanje polagoma normalizira. Z ozirom na veliko rast življenjskih stroškov že v lanskem letu, smo povsem upravičeno, na predlog sindikalne organizacije, povečali OD v poprečju za približno 10 %. Na nekaterih področjih je zaradi manjše kupne moči ali pa stagnacije v drugih industrijskih panogah, npr. beli tehniki, prišlo do resnejših zastojev v prodaji naših izdelkov, tako smo morali delno omejiti ali pa povsem ustaviti proizvodnjo nekaterih naših izdelkov (gumirani tekstil, razni prešani izdelki, klinasta jermena itd.).

Vse to je imelo za posledico, da so naši poslovni rezultati izrazito neugodni, ali bolje rečeno taki, kakršnih v Savi nismo vajeni.

— Poleg precejšnjih (obremenitev) obveznosti do družbe, sta dva ukrepa Zvezne vlade najbolj prizadela organizacije združenega dela: zakon o zavarovanju plačil ter skoraj popolna prepoved uvoza. Za ureditev razmer v gospodarstvu so taki ukrepi gotovo nujni — ali pa ne, če bi se res VSI v Jugoslaviji obnašali gospodarsko pošteno. Kaj menite o tem?

Točno. Če bi se res vsi v naši družbi obnašali tako kot nam nalagajo resolucije o družbeno ekonomskem razvoju ter sklepi najvišjih organov organizacije ZK, do tega zagotovo ne bi prišlo. Tako pa je bila neobhodno nujna administrativna intervencija, sicer bi se kaj hitro znašli v popolni zunanje trgovinski nelikvidnosti, ki pa bi imela za naše gospodarstvo katastrofalne posledice. Jasno pa je, da so administrativne mere linearne, t. j. zadevajo vse enako, dobre in slabe subjekte naše družbe.

Želim pa še enkrat poudariti, da je družbena intervencija nujna in da mora ostati vse dotlej, dokler ne dobimo novega deviznega zakona. Izvozni rezultati v Savi pa so letos tako spodbudni, da bomo kljub temu do konca leta v glavnem preskrbljeni z osnovnimi surovinami. Tudi pri uvozu opreme pričakujemo določene olajšave. Zakon o zavarovanju plačil je, kot sem že omenil, povzročil prehodni padec realizacije, vendar je bil ravno tako nujno potreben in ga moramo pozdraviti. Naša delovna organizacija vsled tega zagotovo ne bo zašla v težave, nasprotno, gledano dolgoročno, od tega bomo imeli velike koristi in si le želimo, da se bo dosledno izvajal.

Večkrat slišimo glasove, da smo z uveljavitvijo teh mer sicer res dosegli določene uspehe — izravnano plačilno bilanco, boljšo likvidnost, zaježitev inflacije, vendar za kakšno ceno?

Vedeti moramo, da stabilizacija ima svojo ceno, katero moramo plačati. Istočasno pa pomeni dolgoročna stabilizacija tudi največjo pridobitev za delovnega človeka. Tisti, ki se temu upirajo, hočejo zadržati stare odnose, **nočejo** čistih računov, hočejo živeti na račun drugega.

— Kakšni so po vašem mnenju poslovni izgledi Save za drugo polletje?

— Na naših sestankih sem že slišal zahtevo, da bi morali naši delegati močnejše povzdigniti glas kolektiva za ureditev razmer in odnosov v gospodarstvu (npr. Sava je lani znižala cene svojim izdelkom in hkrati zahtevala — predlagala, da to store tudi proizvajalci surovin; od tega ni bilo nič).

Menim, da so delegati Save povsod zelo aktivni, na seje odhajajo dobro pripravljene s stališči, ki so izoblikovana v kolektivu in glas Save je, lahko rečem, povsod močno prisoten. Ravno sedaj vodimo akcijo v imenu celotne gumarske industrije, da vsled močnega povečanja stroškov vrnemo naše cene na lanskoletni nivo. Osebnostno sem se pogovarjal s predstavniki Zveznega izvršnega sveta ter Zvezne gospodarske zbornice in lahko rečem, da realni pogoji za to obstajajo.

— Včasih smo v Savi vodili številne akcije »izkoriščanje notranjih rezerv«. Ali menite, da jih imamo še?

V gospodarskem načrtu za leto 1976 smo zapisali, da moramo nadaljevati z akcijskim programom, ki je bil izdelan že lansko leto. Vsako, pa še tako dobro organizirano in prizadevno podjetje ima notranje rezerve, katere je treba izkoristiti. Vedeti moramo, da lahko mnogo prihranimo in prispevamo k boljšim rezultatom z vestnim delom slehernega člana našega kolektiva. Zato mora biti akcija »izkoriščanje notranjih rezerv« vse obsejajoča in neprekinjena.

— Tovariš direktor, menim, da bo bralce zanimala vaša ocena združitve z Vulkanom, Rumo, KTM-protektor in Tatro.

Lahko rečem, da je ta ocena ugodna, čeprav še nismo storili vsega kar smo zapisali v sporazumu o združitvi. Ravno sedaj pripravljamo predlog organizacije z ozirom na zakon o združenem delu, po katerem bo Sava morala postati sestavljena organizacija združenega dela.

— Vaše mnenje, stališče, predlog, ki ni zajeto v gornja vprašanja.

Savski delavci so dobri in so že prenekaterikrat izpričali svojo visoko družbeno zavest, zadnjič ravno sedaj ob vpisu posojila za ceste, ko je že v prvih dveh dneh vpisalo posojilo več kot 80 % zaposlenih. To je ogromna moč, to je velika sila. Tak kolektiv je sposoben premagati tudi največje težave. Tega se moramo zavedati, biti enotni in s skrajnimi napori bomo tudi letos ter v bodoče uspešni.

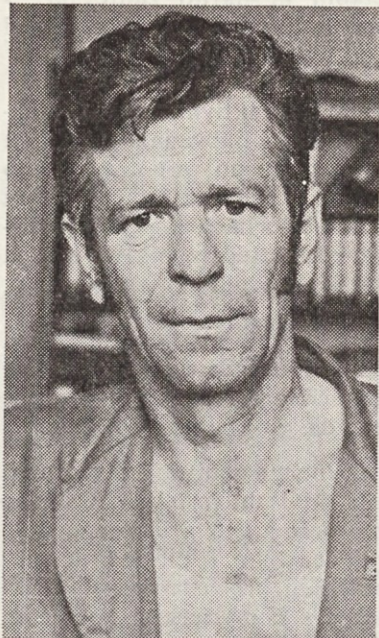
To številko Save boste brali nekaj dni pred dopustom. V glavnem ima že vsakdo od vas urejeno, kje bo sam, z družino, ali pa s prijatelji preživel letni oddih. Letni oddih postaja vse bolj pomemben del našega dela in življenja.

Razen izjem je povsem nesprejemljiva trditev nekaterih, da zaradi pomanjkanja denarja ne morejo na dopust. Res pa je, da še vedno preveč ljudi začne razmišljati (finančno, seveda) o dopustu in stroških tedaj, ko je le-ta že pred vrati. Tudi trditve, da razen v prikolicah, ne morejo na morje, ker da je predrago, ne drži. Vzdolž vse Jadranske obale je na stotine majhnih zaselkov, kjer dobite hrano in prenočišče poceni. Toda, treba se je malo razgibati, povprašati. Tudi naši taborniki vsako leto poceni organizirajo letovanje v Fažani, pa za to ni pravega zanimanja.

V kratkem razgovoru smo povprašali nekaj Savčanov, kam in kako gredo na dopust.

LUDVIK JAKUPAK — skladiščnik polizdelkov v konfekciji TAP

V Savi sem 20 let. Letujem skoraj vsako leto. Letos grem na dopust v Kaštel. Letovanje organizira INEKS-Adria, za posredovanje pa

sem naprosil naš oddelek v kadrovske službi. Vidim, da je vse pre malo kapacitet za letovanje med kolektivnim dopustom. Nudijo nam letovanja skozi celo leto, mi pa smo vezani na kolektivni dopust. Vse kapacitete bi morali usmeriti v ta čas. Za 8-dnevni paket bom dal 4.000 din, računam pa, da me bo letovanje za 3 osebe stalo do 6.000 N din.

— Ste dopust načrtovali že prej? Vsako leto računamo, da bomo šli na morje. Od januarja dalje namenimo vsak mesec določeno vsoto denarja za dopust. Ko pride čas dopusta, imamo denar zbran. Izdatki nas torej ne spravi na tla. Odgovorne v delovni organizaciji bi rad opozoril, naj pravočasno zagotovijo zadosti letovanj v času kolektivnega dopusta, tako da se ne bi dogajalo, kot se je letos. V strahu, da ne bodo prišli v poštev za letovanje, so delavci čakali na hodniku nove upravne stavbe v dolgi vrsti po 2 uri.

JOŽE ŠTULAR — glavni in odgovorni urednik Save

Menim, da ljudje vse preveč iščejo velika, znana in celo razvita mesta. Preveč jim pomeni Crikvenica, Hvar itd. Ne pomislijo pa na to, da je vzdolž Jadrana veliko majhnih zaselkov, vasi, kjer bi lahko poceni in v prijetnem okolju preživel dopust.

— Tako bi res lahko preživel dopust vsak tretji Savčan. Toda kaj pa tisti, ki nimajo avta in povrh še majhno plačo?

V Savi obstoja za to služba, da ureja in razporeja dopuste, oz. poma, kje bo kdo letoval. Za družine brez avtomobila bi lahko organizirali avtobusni prevoz. Dogaja pa se, da se poslužujejo letovanja prek DO leto za letom eni in isti ljudje. Prepričan sem, da polovica Savčanov ne ve, da v Fažani taborijo naši taborniki. Veliko bi jih lahko šlo tja, koristno in poceni bi preživel dopust.

Pa tudi ljudje se zapirajo vase; niti ne pomislijo, kako prijetno bi bilo preživeti dopust v družbi morda 10 ljudi, prijateljev (pa ni nujno, da »zoprnih« Savčanov, ki jih imamo ob sebi že celo leto). Treba se je le dogovoriti in si organizirati. No, precej jih poznam, ki tako že delajo.

— Kakšno je tvoje mišljenje o tem, da imajo vodilni delavci privilegij ob prijavljanju za letovanje?

Če pogledamo seznam letošnjih letovalcev, vodilnih in vodstvenih ljudi ni na tem seznamu, niti se ne bodo prijavljali. O tem sem pisal že v prejšnji številki.

— Ali je nujno, da delavec izkoristi dopust za oddih?

Prepričan sem, da je to nujno potrebno, saj se slej ko prej vsakemu to pozna pri zdravju in pri delovni sposobnosti.

— Torej gre za pravi oddih?

Da. Mi, ki bomo letovali skupaj, si že dosti prej naredimo načrt, kdo gre in kam gremo. Mesec dni pred dopustom imamo že pripravljeno vso »garderobo« za naš oddih na morju.

Najbolj pa sovražim dolgočasno poležavanje po plažah, lenarjenje. Pripravili smo si že program, ki nas bo tudi na morju polno »angaziral«. Pripravljamo si kup stvari,

ki nas bodo zaposlile: improviziran splav, športne igre, peš izleti, glasba. Sotorili bomo.

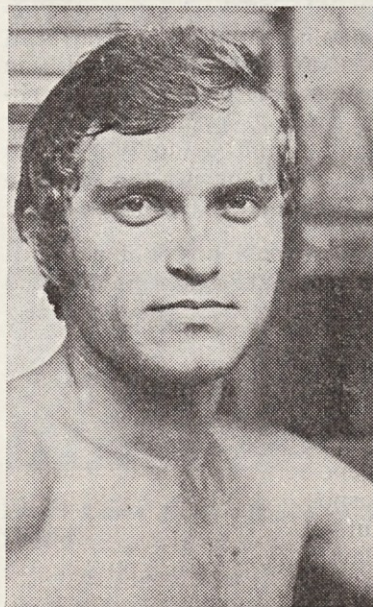
— Kaj svetuješ Savčanom?

Na dopust se mora sleherni dobro pripraviti; oceniti je treba ali mu bolj ustreza morje, ali morda planine, vsekakor pa nekaj drugega, kot dela vse druge dni v letu.

BORIS JOTIĆ — vulkanizer termoforjev

Doslej še nisem letoval v organizaciji Save, in sicer zato, ker želim dopust preživeti tam, kjer mi je najbolj všeč.

Letos grem taborit s prijatelji na morje. Doslej sem bil nekajkrat na morju, vedno v kakem počitniškem domu. Prav zato pričakujem, da bo moj letošnji dopust nekaj posebnega. Veselim se in pričakujem, da se bomo imeli zares prijetno. Že nekaj časa se pripravljamo na to tako, da tudi zabavnih iger ne bo manjkalo. Najbrž se bomo ustavili nekje v

okolici Zadra, razprli platnene strehe in če bo tudi vreme lepo...

Eni pravijo, da je letovanje predrago, drugi, da je preslabo organizirano. Ne vem, koliko je to res.

Za dopust navadno dam denar »na stran« že dva, tri mesece prej. Tako me večji izdatek ne prizadene. Menim, da bi morali ljudje na to tudi računati — ne pa, da čakajo samo julijsko plačo.

Na vprašanje, kaj pravzaprav namerava početi, mi je Boris dejal:

»Malo kopanja, lenarjenja, sedeš zvečer na vrt restavracije, popiješ nekaj, zaplešeš. Skratka, ni treba, da na morju poleževaš vse dni na soncu in se pečeš.

Menim pa, da je slehernemu človeku dopust, ali bolj počitek, nadvse potreben, da se sprosti, da pusti težave ob strani, da se spočije fizično in psihično.

Da bi šlo več delavcev zares na dopust, bi bilo treba dosti boljše organizirati letovanje, imeti bi morali več kapacitet. Poleg tega pa bi bila potrebna tudi večja propaganda. Ljudem bi morali dopovedati, kako potreben je oddih. Vsega tega je v Savi premalo. Pa tudi mnogi, ki so letovali v naših počitniških kapacitetah, niso bili povsem zadovoljni.«

MARIJA NOSAN — finančni referent

— Kdaj ste se začeli pripravljati na letošnji dopust?

Na dopust mislimo potihoma skozi vse leto. Letošnji dopust pa nameravam preživeti s Tonetom, s svojim možem na Pagu.

— Kdo je organizator vašega dopusta?

Na dopust odhajamo v lastni režiji. Med prijatelji smo se dogovorili, da bomo preživel dopust pod šotori.

— Ste za ta dopust imeli posebne priprave?

Posebnih priprav nismo imeli, šotori so že nekaj časa na svojem mestu, lepo pripravljeni čakajo samo še dan odhoda. Kraj, kamor smo namenjeni, poznamo iz pripovedovanja znancev, ki so nam med drugim priporočili tudi divjo plažo, če ne gre drugače.

— Kaj mislite o organiziranem letovanju?

Zdi se mi, da si v organiziranem letovanju preveč utesnjen, omejen si zaradi gibanja, določene so ure vseh obrokov, to je pa že preveč za aktiven oddih. Prepričana sem, da se bomo bolje počutili sami, sami pripravljali hrano, in to takrat, ko nam bo to ugajalo.

— Posebnost vašega dopusta?

Da bo naš oddih tudi dinamičen, smo se že dogovorili, kakšne rekvizite za šport in rekreacijo bomo neli s seboj.

— Kako je z organizacijo dopustov v Savi?

Kolikor sem obveščena, se mi zdi, da je dobra, da je izbira krajev in področij (morje-planina) dovolj pestra, in da si vsak Savčan lahko privoščiti prijeten dopust, seveda, če mu to dopuščajo finančna sredstva.

Tako. Zapisali smo mnenja nekaterih naših sodelavcev. Vem, da samo ta informacija ne bo dosti pripomogla k večjemu številu dopustnikov. Pa vendar se da iz odgovorov marsikaj sklepati.

Predvsem: Dopust je zares čas za počitek in tudi ne predrago. V glavnem je vse odvisno od dobre volje, seveda pa so pri tem izvzeti vsi, ki zaradi kakršnihkoli razlogov ne morejo od doma — zaradi majhnih otrok, bolezni idr.

Vsem pa želi uredništvo prijeten oddih — v začetku avgusta pa na svidenje.

AKCIJA IMA VELIK USPEH IN ODZIV

Savčani potrdili visoko družbeno zavest

Akcija zbiranja posojil za gradnjo in obnovo cest gre v Savi h kraju. Nadvse uspešno. Do tega trenutka je vpisalo posojilo 92 % delavcev v skupnem znesku 6,760.000,00 din.

Vprašali smo nekatere med nami, koliko so vpisali in ali so bili zadosti obveščeni.

SIMON TULIPAN — operativni tehnik TAP — vzdrževanje

Vpisal sem 3/4 plače.

Ste bili zadosti obveščeni?

Že več dni prej smo imeli zaporedoma polurne zборе z delavci o vpisu posojila. Tako so bili na vpis vsi pripravljeni.

ljanj, kajti stanje cest je porazno. Akcija ima velik obseg in v njej sodelujejo vsi družbenopolitični organi v DO. Vse to bo vplivalo na uspešnost akcije.

MILAN ĐORĐEVIĆ — vodja investicijske izgradnje v Savi
Dobro pripravljena akcija mora uspeti, to velja predvsem za organizacijo v Savi. Dobro in pravočasno smo bili informirani. Zamerim pa skromno in zapoznelo informiranje javnih medijev obveščanja. Sredstva javnega obveščanja niso uresničila svojega poslanstva.

V informacijah bi morali predstaviti tudi vse predloge novogradenj in obnovitvenih del na naših cestah. Ker pa sem prepričan, da bo akcija v celoti uspela, tudi pričakujem, da bodo na kranjskem področju izginila vsa kritična mesta, vozlišča in zastoji.

Pri sedanji akciji je zanimivo tudi to, da vpisujejo posoji-

lo predvsem delavci iz neposredne proizvodnje in poprečno z nižjimi OD. Zanimivo je tudi to, da v industrijskih središčih vpisujejo sorazmerno več kot drugje. Mirno lahko trdim, da so neposredni proizvajalci globoko segli v žep in s tem še enkrat dokazali svojo veliko zavest. Čeprav akcija posega v osebni standard, ljudi ne odvrča, vendar menim, da bo potrebno poiskati nov način finansiranja javnih objektov.

RATO MLADENOVIC — vodja arhiva DO

O sami akciji sem bil dobro informiran in se mi zdi, da je že skrajni čas, da poleg osebnega standarda začnemo dvigovati tudi družbenega. Podpiram tak način zbiranja sredstev v družbene namene.

Pri vsem tem bi želel še več informacij o bencinskem dinarju, predvsem, kam gre oz. kam je namenjen.

Še posebno sem zadovoljen, da akcija za vpis posojila za ceste v Savi poteka tako, kot smo si to začrtali; rezultati me presenečajo, ker sem z veliko strani slišal, da nekateri ne namestavajo vplačati posojila.

Kaj se bo rešilo z zbranimi sredstvi, ne vem. Upam pa, da bomo lahko uspešno rešili problem tovornega prometa, ki v takem obsegu (ceste so polne tovornjakov) ne sodi na naše ceste.

LADO MRAZ

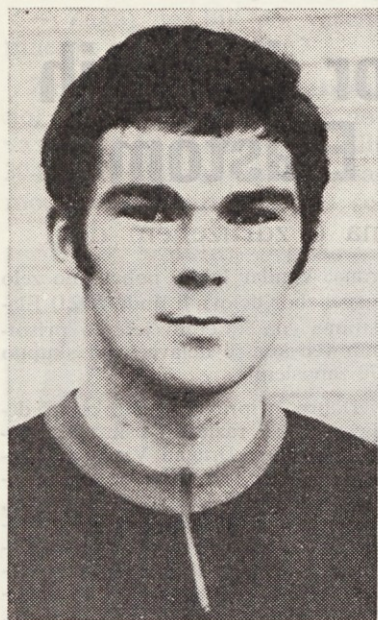
Serafimoski Ilija je vpisal 5.000,00 din

Pričetek vpisa posojila v Totri

Že pred uradnim pričetkom vpisovanja ljudskega posojila za izgradnjo cest na Slovenskem, ki je bil v Totri 24. in 25. 6. 1976, je precej naših delavcev že vpisalo svoj prispevek. Tako skoraj ni dvoma, da celotni delovni kolektiv ne bi dosegel »norme« vpisa, to je znesek v višini polovice mesečnega dohodka zaposlenih. Lep primer, kako razumejo solidarnost delovni ljudje po celi naši domovini, nam je dal naš makedonski predstavnik, tovariš Serafimoski Ilija. Te dni se je poslovno mudil v Ljubljani. Ko je zvedel za razpis, je brez daljšega pomisleka vpisal 5.000,00 din posojila.

»Res je«, je dejal, »da pridem v Slovenijo le dvakrat, največ trikrat na leto za kakšen dan. Ne glede na to pa z veseljem prispevam nekaj k akciji za ceste, saj vem, da je Slovenija za Zahadno Evropo glavni vhod v Jugoslavijo. Zato vprašanje cest na Slovenskem ni le vprašanje vas, ampak naše celotne socialistične skupnosti. Vem, da je razpisano posojilo le začetek akcije, s katero naj bi Slovenija dobila tako cestno omrežje, kakršnega potrebuje, in kakršno se za najbolj razvito republiko v državi spodobi.«

Mnenju tovariša Serafimoskega se pridružujemo tudi mi. Ps

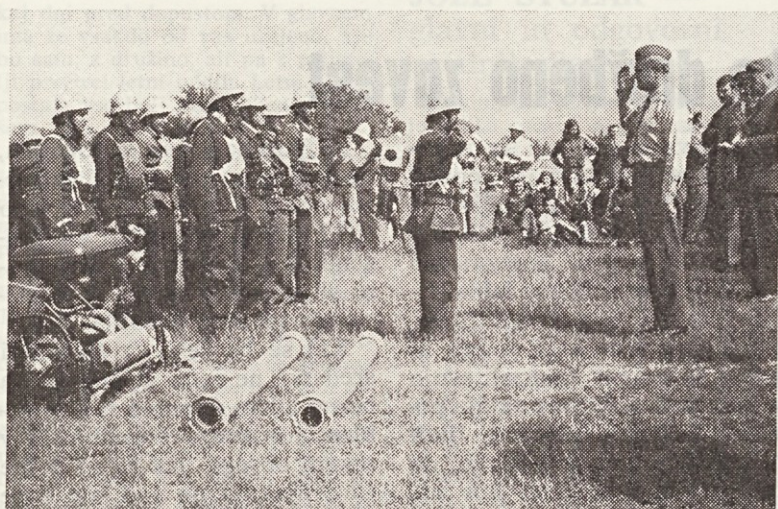
Imamo že 120 % vpisane vsote od predvidene za Vzdrževanje v TAP. Prepričan sem, da bo akcija v Savi v celoti uspela. Pri nas so vpisali vsi, razen tistih, predvsem žena, ki so na porodniškem dopustu.

Odras česa je to?

Izključno je to odraz propagande. Ni bilo dosti razmiš-

Dne 16. junija je stekla akcija vpisovanja posojila za izgradnjo in rekonstrukcijo cest. Prvi vpisovalci so bili na vpisnih mestih že ob 6. uri zjutraj. In takih ni bilo malo, zato vseh nismo mogli slikati. Zabeležili pa smo tri med nami in sicer Jožeta Kepica, vratarja v upravni stavbi in Viljema Ženerja, predsednika štaba za vpis posojila v Savi. Jožica Mali je prva vpisala posojilo v kadrovsko-splošnem sektorju.

Naši gasilski ekipe je poveljeval Miodrag Radovanović

Prostovoljno gasilsko društvo Vulkan obnovilo delo

Na občinskem tekmovanju so naši gasilci osvojili drugo mesto

Po skoraj štiriletni neaktivnosti, PGD Vulkan spet dela in že sodeluje na občinskem gasilskem tekmovanju, ki je bilo 30. maja na igrišču Sidjelič v Kamenici v bližini zgodovinskega obeležja na Čegru. Tekmovanje se je odvijalo med trinajstimi prostovoljnimi moškimi in ženskimi ekipami poklicnih ekip občine Niš in pionirskih ekip iz osnovnih šol.

Po skupnem pregledu in otvoritvi tekmovanja so prvi nastopili mlajši pionirji. Tekmovali so z aparati za gašenje požarov. Lepo je bilo videti majhne dečke, ko so spretno ravnali z aparati za gašenje požarov z vodo. V zelo kratkem času je pritekla voda iz njihovih aparatov, prisotni so jih za nagrado pozdravili z močnim aplavzom.

Na tem tekmovanju je sodelovala samo ena moška ekipa iz Vulkana. Njen komandir je bil Miodrag Radovanović. V zelo močni konkurenci je naša ekipa dosegla odlični rezultat. Osvojila je drugo mesto.

Zavarovanje delavcev v Vulkanu poteka uspešno

Zavarovalnica DUNA je ponudila naši delovni organizaciji zavarovanje imovine in oseb za vse naše delavce in člane njihovih družin za naslednjih deset let. S tem bi se ustvarilo dovolj sredstev, ki bi jih lahko naš kolektiv uporabil v obliki kreditov za zaključek izgradnje naše nove tovarne.

To ponudbo so člani DO razumeli kot zelo dobrodošlo tako, da so družbenopolitične organizacije, organi upravljanja, strokovno vodstvo in aktivisti pripravili veliko akcijo, da bi se vsi člani naše delovne organizacije zavarovali na ta način.

Tu so že prvi rezultati akcije: že več kot 90 % delavcev proizvodnih

Spremljal sem tekmovanje naših mladih gasilcev, ki so zelo hitro in spretno zaključili vajo priprave gašenja požara »na suho«, nato pa še vajo z vodo. Vaje so bile zaključene skoraj bliskovito. Komaj sem uspel posneti vodni curek, ki je pritekkel iz hitro sestavljenih cevi, povezanih z brizgalno.

Z razgovora s člani naše mlade gasilske ekipe sem izvedel, da so s svojim rezultatom zelo zadovoljni, saj niso veliko vadili, pa tudi opremljeni niso bili dobro. Nismo imeli veliko časa za trening, delamo v treh izmenah in nismo veliko prosti.

Največ zaslug za tako dober uspeh ima vsekakor vodja zaščite pred požarom Miloje Andjelković, ki je z veliko truda organiziral priprave naših mladih gasilcev.

Za obnovitev dela pri poživitvi gasilstva v Vulkanu imajo zasluge tudi Lazar Čović, sekretar PGD in Gordana Živković, diplomirani inženir, predsednik PGD.

enot je podpisalo izjave, da se želi jo zavarovati. Upamo, da bodo do podpisa sporazuma z zavarovalnico DUNAV vsi zaposleni podpisali izjavo.

Popoln uspeh te akcije bo še en dokaz velikih naporov naših delavcev, da pomagajo pri hitrejši izgradnji naše nove tovarne. Zaposleni v Vulkanu pa so še posebno zadovoljni s ponudbo zavarovalnice, ki nam je na tak način pripravljena pomagati, da bi kar najlažje prebrodili težave pri izgradnji nove tovarne. Delavci naše DO imajo veliko zaupanje v zavarovalnico DUNAV.

N. Đorđević

V mesecu maju

Naši delavci seznanjeni z načrtom zakona o združenem delu

Na pobudo predsedstva organizacije sindikata in sekretariata konference ZK kot tudi strokovnega vodstva je bil 5. maja organiziran sestanek, na katerem so sestavili delovno skupino z nalogo, da izdela program tolmačenja načrta Zakona o združenem delu. Že 15. maja je delovna skupina izdelala program in pristopila k realizaciji; osnutek zakona smo obravnavali na zborih delovnih ljudi v vseh TOZD in na sestankih članov ZK. Obravnavali smo predvsem naslednja poglavja: Družbenoekonomski odnosi v združenem delu, uresničevanje samoupravljanja delavcev v združenem delu, kazenske, prehodne in končne določbe.

Pravilnemu tolmačenju načrta zakona o združenem delu so dala svoj pečat tudi predavanja, ki so se odvijala v organizaciji SZDL občine Niš. Ta predavanja so obiskovali tudi naši aktivisti in predavatelji. Predavanja so vodili strokovnjaki iz občine v dvorani doma JLA.

Delovna skupina je dobro pripravila svoj program. Poleg naših delavcev so ta predavanja obiskali tudi člani kolektiva osnovne šole 29. november iz Čokota.

Obravnava načrta zakona o združenem delu ni končana, nadaljevala se bo še v mesecu juniju s še večjo zavzetostjo.

Uspešen zbor delovnih ljudi TOZD Elastomer

Obravnavali osnutek zakona o združenem delu

Osnutek zakona o združenem delu smo obravnavali na zborih delovnih ljudi v TOZD in na sindikalnih skupinah po programu, ki ga je izdelala delovna skupina aktivna družbenopolitičnih organizacij v sredini meseca maja.

Za razlagalce in predavatelje so bili izbrani strokovni delavci našega kolektiva. Vestno so pripravili gradivo in se trudili, da delavcem obrazložijo veliko členov iz tega zakona.

Udeležba na zborih delovnih ljudi pa vseeno ni bila najbolj organizirana.

Vendar lahko pohvalimo zelo uspešen zbor delovnih ljudi TOZD Elastomer, na katerem je bilo prisotnih več kot 50 delavcev od skupno 70 zaposlenih.

Dobro pripravljene strokovne delavce, ki so razlagali osnutek zakona, so zlasti Dragan Vranić in Danica Jačević, so prisotne vzpodbudili k diskusiji. Delavce je zanimalo, kako bomo z zakonom o združenem delu reševali vprašanja minulega dela in kako rešuje ta zakon delavce, ki ne ustrezajo, oz. ki ne izvršujejo nalog na delovnih mestih.

»Artos« se je izkazal

Kdo od nas še ni čital znamenite knjige »Trije mušketirji«, od katerih je bil največji junak mušketir po imenu Atos. V našem sestavku nameravamo poročati o novem okovalnem stroju znamke »Artos«, ki ni podoben junaku iz romana samo po imenu, ampak tudi po učinkovitosti in je za našo Totro precejšnja pridobitev.

Po dolgem čakanju in nekaterih neljubih zapletih je koncem maja začel obratovati okovalni stroj ameriške proizvodnje. Stroj, sorazmerno velikih dosežkov tehnike na tem področju. Njegovo delovno področje je okovanje vezalk med 45 in 180 cm dolžine. Okuje vse vrste vezalk od ploščatih do okroglih, ne glede na njihovo debelino. Okuje zelo kvalitetno. Poleg okovanja vezalke tudi šteje in pripravlja za nadaljno adjustažo. Njegova hitrost zavisi od dolžine vezalk. Priča smo bili, kako jih je v osmih urah okoval 17.000 parov. Tako nadomešča, oziroma opravlja delo treh delavk na oko-

valnih avtomatih, kakršne smo imeli do sedaj, in delo ene delavke merilke. Z nabavo še enega okovalnega stroja »Artosa« bi lahko nadomestili dosedanje okovalnice.

Kakor imajo navadno stroji s tako zmogljivostjo specifične potrebe, jih ima tudi naš »Artos«. Streči mu mora kvalificiran delavec, ki se spozna tudi na mehaniko, poleg tega pa se lahko čez čas pojavi problem nadomestnih strojnih delov in vzdrževanja.

Povedati moramo še to: videli smo že zaskrbljene obraze delavk iz okovalnice, ki se zaradi našega novega »Artosa« boje za svoja delovna mesta. Seveda je njihova skrb odveč. Tudi če bo delo pri starih avtomatih za okovanje vezalk postopoma ukinjeno, se bo za vsakega delavca našlo ustrezno delovno mesto v novem obratu tovarne pozamenterije. »Artos« pa bo pripomogel, da bo naše poslovanje racionalnejše in da bomo ustvarili večji dohodek.

Ps

Zakon o združenem delu

Zakon mora biti s svojo celotno vsebino z načelnimi in konkretnimi rešitvami ter s samoupravnimi instituti podlaga in opora za samoupravno prakso

Razprave o mali ustavi gredo h kraju. V fotoreportaži, ki jo objavljamo na različnih straneh Save, smo zabeležili posamezne zборе — sindikalne skupine med razpravami. Poleg tega pa smo povabili na razgovor nekatere izmed sodelavcev, da povedo svoja mnenja, pripombe ter predloge o osnutku zakona o združenem delu.

FRANCI ŠTULAR — predsednik DS skupnosti TOZD KET in **MARJAN PENES**, predsednik osnovne organizacije sindikata RTI, SKZ in TS

— Zakaj je bil po vašem mnenju potreben zakon?

Zakon ni prišel nepričakovano, saj ga je predvidela že nova ustava in je rezultat naših 30-letnih izkušenj razvoja samoupravne družbe. Že do se-

preobsežen. Zakonu pa je posvetilo veliko pozornosti tudi časopisje, radio in televizija.

Marjan Peneš

— Na katere bistvene točke ste se osredotočili v razpravah?

Razlagalci so se zadržali največ ob razpravah o novi organiziranosti delovne organizacije, ki so predvidene s tem zakonom. Motilo pa nas je, da smo bili seznanjeni le s spremembami, ki jih določa zakon, o organiziranosti Save in o tem, kje se nahajamo sedaj, in kako bo zgedalo to pri nas, nismo bili seznanjeni. Razpravljali smo tudi o položaju delavca, ki se bo lahko v prihodnje odločal ne le na zborih delavcev, ampak je v mnogih primerih predviden tudi referendum. Na zborih delavcev se je v praksi pokazalo večkrat formalno odločanje. Pri referendumu pa je delavec v drugačnem položaju. Novi zakon je združil 75 % starega gradiva, le 25 % je novega. Žal ni posebej označeno tisto, kar je novo, zakon le beremo, težko pa se iz njega izvleče dosedanje pomanjkljivosti. Delavcev se neposredno tiče tudi vprašanje disciplinskih prekrškov. Zakaj naj bi imel pravico dati na disciplinsko le predpostavljeni? Ali ima delavec kakšno možnost, da prijavi samoupravnemu organu npr. svojega predpostavljenega! Pred ustavo pa smo vsi enako odgovorni. Te odnose naj bi skušal rešiti no-

vi zakon, ki bo enako ostro nastopal z delavci v proizvodnji kot vodilnimi delavci. Odgovornosti so tu natančneje določene in določene tudi denarne kazni za neizpolnjevanje dolžnosti.

— Kaj menite o informiranju Savčanov in njihovi zavešti?

Lahko rečemo, da v informiranju delavcev Sava prednjači. Mi v lastnem krogu razpravljamo o majhni zainteresiranosti delavcev za družbenopolitična dogajanja, toda če pogledamo drugam, se lahko pohvalimo. Pa vendar s takim stanjem ne moremo biti zadovoljni. V proces informiranja bi se morali vključiti v večji meri naši vodilni in vodstveni delavci, ki bi zadeve poznali in bi jih bili pripravljani vsak čas temeljito tolmačiti, ne samo na zborih delavcev, ampak tudi osebno. Ob razpravah se je pokazalo, da so vsi razlagalci čakali le na mnenja DPO in na instruktazne sestanke. Iz tega tudi sledi pasivnost na sestankih, saj ni nikogar, ki bi predhodno seznanjal z zadevami in pripravil razprave po delovnih skupinah.

JOŽE ŠTAMCAR — sekretar oddelka ZK RTI, SKS in TS — Zakaj je bilo potrebno izdati novi zakon?

Novi zakon o združenem delu je logično nadaljevanje vsklajevanja veljavnih zveznih zakonov, ki urejajo odnose v združenem delu z novimi ustavnimi določili. Tu mislim predvsem na premalo usklajeno urejene odnose glede pridobivanja in delitve dohodka, uporabe in upravljanja z družbeni-

mi sredstvi in zlasti na področju organiziranja združenega dela.

— Vam je poznana koncepcija zakona?

Kot enemu iz množice razlagalcev osnutka zakona o združenem delu v naši DO mi je njegova koncepcija razumljivo poznana. Osnovna zasnova temelji na navedenih ustavnih načelih, ki jih bomo morali s pomočjo podrobnih določb novega zakona praktično izvesti pri samoupravnem organiziranju združenega dela v našem konkretnem primeru.

— Vsebinska zakona?

Tudi sama vsebina novega zakona daje dovolj osnove za čim bolj konkretne rešitve v naši samoupravni praksi, kar zlasti velja za poglavja o odnosih pri pridobivanju, delitvi in razporejanju dohodka, urejanju medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, upravljanju družbenih sredstev s poudarkom na brezlastninski pravici ter ne nazadnje za naš nadaljnji razvoj in uspešnejšo rast morda najbolj pomembna določila o načinu in možnostih samoupravnega organiziranja združenega dela.

— Ali ste o samem zakonu dovolj informirani?

Iz vzroka, ki sem ga navedel že v drugem poglavju, si morda domišljam, da sem o samem osnutku zakona dovolj informiran. Vendar se upam trditi, da to ne velja za večino članov naše DO. V čem je ta ocena? Prvič je osnutek zakona skupaj z obrazložitvijo podan v obliki dveh zajetnih zvezkov na preko 300 straneh teksta, ki je mestoma formuliran dokaj zapleteno in tehnično nerazumljivo. S predpostavko, da sem del tega teksta prebral in dojel, se prištevam k oni manjšini članov kolektiva, ki je bil določen za razlagalce osnutka zakona.

Izvečki iz osnutka zakona, objavljeni v Informatorju, so ta obseg skrčili na 12 strani zgoščenega besedila, ki naj bi ga prebral vsak član kolektiva — to predpostavljam. Vsi instruktorji smo nadalje imeli 3-urno posebno instruktazo iste vsebine s podrobno razlago.

Vprašujem se, kako naj sedaj instruktor posamezne sindikalne skupine v času od 13.—14. ure razloži isto snov v čim bolj poljudni, konkretni in razumljivi obliki, da bodo posamezniki doumeli bistvo novega zakona in da pri tem svojem

Franci Štular

daj so te odnose urejevali različni zakoni, novi zakon o združenem delu pa zajema vsa ta razmerja v celoto. Zakon obravnava dolžnosti, pravice, odnose med delovnimi ljudmi v delovni skupnosti od materialnih, samoupravnih, organizacijskih do medsebojnih. Večjo vlogo ima delavec kot samoupravljalna osebnost.

— Ali ste bili o osnutku zakona dovolj obveščeni?

Osnutek zakona je zelo obsežen. Večini je poznan le po izvlečku, objavljenem v Informatorju, a še ta izvleček je

Jože Štamcar

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zakon o združenem delu

(Nadaljevanje s 7. strani)

dokaj napornem trudu ne bo deležen kritike predavatelja. Pri tem naj bi še predvidel potrebni čas za posamezna vprašanja s pojasnili.

Nad temi dejstvi naj bi se zamislili predvsem avtorji razporeda razprav na minulih sindikalnih skupinah.

MILAN ČUFER — predsednik sveta organizacije ZSM Sava

— Zakaj je bilo potrebno izdati nov zakon?

Poznano nam je, da z uskladitvijo zveznih zakonov z

Osrednji razgovor pred razpravami o osnutku zakona o združenem delu je bil namenjen inštruktorjem — razlagalcem (na sliki). Le-ti so dobili še podrobnejše informacije ter dodatna pojasnila o posameznih poglavjih in o pripravah na novo organiziranost Save. Kljub dobrim pripravam pa so mnogi inštruktorji ugotavljali, da so bile enourne razprave na sindikalnih skupinah prekratek čas za temeljitejšo debato. Poleg tega pa se je mnogokje izkazalo, da so Savčanji premalo uporabili informacije, ki so jim bile na razpolago. V glavnem pa od povsod poročajo, da so delavci z zanimanjem sledili razlagam in da so imeli precej vprašanj.

ustavnimi amandmaji niso bili v celoti urejeni odnosi v združenem delu. Torej je bilo potrebno izdati neko dopolnilo ustavi, ki bo jasno opredelilo združeno delo, delavca v združenem delu in jasno tudi odnose na področjih pridobivanja in delitve dohodka, uporabe in razpolaganja s sredstvi in ureditev oblik izrekanja delavcev.

— Vam je poznana koncepcija zakona?

Sam osnutek zakona o združenem delu je bil pripravljen na podlagi določenih izhodišč, saj je bilo potrebno v sam osnutek vplesti in istočasno urediti vse odnose v združenem delu. Zajeti je bilo potrebno vsa področja in glede na to je tudi sam osnutek razdeljen na več poglavij.

Ko bodo zbrane vse pripombe in predlogi iz razprav o osnutku zakona o združenem delu, bodo podane k informaciji o bodoči organiziranosti Save

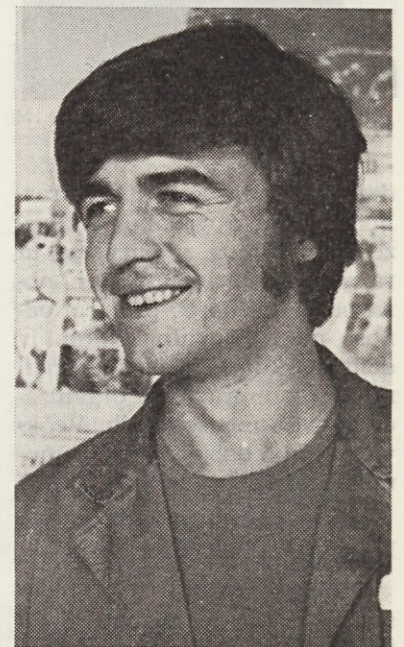
— Vsebina zakona?

Zakon je sestavljen iz šestih delov. Prav gotovo je, da so najpomembnejši drugi, tretji in četrti del, saj ti trije deli vsebujejo določbe o družbeno-ekonomskih odnosih delavcev v združenem delu v celoti, dalje določbe o samoupravnem organiziranju združenega dela, kakor tudi določbe o uresničevanju samoupravljanja delavcev v združenem delu. Ne gre zanemariti tudi kazenskih določb v petem delu, menim pa, da so drugi, tretji in četrti del za nas res najpomembnejši.

— Ali ste o samem zakonu dovolj informirani?

Poleg osnutka zakona o združenem delu in obrazložitve, katere sem prejel, menim, da je splošnega obveščanja v javnih občilih dovolj, da pa smo v Savi edini v kranjski občini, kate-

ri smo kot delovna organizacija izdali izvlečke iz osnutka zakona, kateri so kratko in jasno napisani, razumljivi vsem strukturam.

Milan Čufer

Na sindikalnih skupinah so poleg osnutka zakona o združenem delu razpravljali tudi o vpisu posojila za ceste. Na sliki: sindikalna skupina avtozračnice

Komunisti OO ZK OSS so razpravljali

Razgovor o: osnutku zakona o združenem delu, o vpisu posojila za ceste, o pomoči Posočju idr.

Na razširjeni seji OO ZK OSS dne 9. 6. 1976 so člani ZK OSS, člani IOS OSS in člani odborov ZSM OSS razpravljali o osnutku zakona o združenem delu in programu razprav o tem zakonu, o vpisu posojila za ceste, o pomoči Tolminskemu, o družbeni samozaščiti in o samoupravnem družbenem načrtovanju. Razlagalci posameznih tem so se potrudili in podali izčrpne razlage. Ko so razpravljali o osnutku zakona o združenem delu, so posebej poudarili, da je naloga nas vseh, da ta zakon obravnavamo celovito ter ga na sindikalnih skupinah tako tudi tolmačimo. Še posebej pomembno pa je, da na teh razpravah aktivno so-

obravnavali. O predlogu pomoči Posočju bomo v Savi razpravljali na zborih delavcev. Sindikalna konferenca je namreč predlagala, naj bi Sava nakazala 50 starih milijonov v pomoč Posočju, sredstva pa bi zbrali z delom na prosto soboto, in sicer po kolektivnem dopustu, tudi zato, ker trenutno ni na voljo dovolj surovin, pa tudi zaloge gotovih izdelkov so precej visoke.

Širšo informacijo o družbeni samozaščiti je podal tov. Blaž Studen, ki je povedal, da prav v tem času potekajo široke razprave o izdelavi samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti. Na sestanku v Savi, na katerem so bili poleg družbe-

Vpisovanje posojila za ceste teče popolnoma v redu in časovno povsem zadovoljivo. K temu so veliko pripomogli tudi vpisovalci, saj so pojasnjevali, razlagali... Na sliki: vpisovanje v vzdrževanju v skupnosti TOZD TTI

Posnemajmo jih

Slehnemu od nas je znano, da naše cestno omrežje zaostaja tako po dolžini kot po kvaliteti za cestnim omrežjem sosednjih držav. Če ob tem upoštevamo še geografsko lego Slovenije in milijone turistov, ki letujejo ali potujejo preko tega koščka naše domovine, je potrebno, da se zamislimo nad stanjem, ki trenutno vlada na naših cestah. Nevzdržno je, smo ugotavljali pred leti, lansko leto in tudi tokrat ni nič drugače.

Pred časom pa je bil sprejet predlog o vpisu posojila za ceste. Tej akciji se je pridružilo tudi naše uredništvo, ki je ob pomoči tovarniškega štaba za vpis posojila široko in vsestransko informiralo zaposlene o pomembnosti akcije. In uspeh ni izostal. Že prvi dan vpisa posojila je kljub temu, da zaposleni že plačujejo samoprispevek za potrebe posameznih krajevnih skupnosti in druge oblike samofinanciranja splošno družbenih potreb; vpisalo posojilo 52 % vseh zaposlenih Savčanov. Teden dni kasneje pa je vpisalo posojilo že 96 % vseh zaposlenih. Po izračunu naj bi Savčani vpisali sedemstodvajset milijonov

starih dinarjev in po najnovejših podatkih nam manjka do te vsote le še 50 milijonov. Po predvidevanjih bomo to vsoto dosegli še pred kolektivnim dopustom.

In kaj lahko zaključimo iz teh nekaj skopih podatkov? Zaključek je več kot na dlani. Savčani smo že enkrat dokazali, da je naša zavest na višini, kar smo dokazali že v preteklosti in bomo — če bo potrebno tudi v bodoče.

Za popolnejšo informacijo o vpisu smo vam pripravili še »telegrafsko« predstavitev štirih vpisnikov, ki so v svojih skupnostih TOZD oziroma TOZD dali enega večjih prispevkov.

V skupnosti TOZD TTI je najvišji znesek vpisal delavec na prešah 500x500 Milan Čubrić. Doma je iz Virovitice pri Bjelovarju in je v Savi zaposlen 3 leta. Njegov mesečni dohodek je ca. 450.000 S din in je brez avtomobila. Pripisati velja, da je z vpisom posojila v znesku 2.000.000 S din krepko vodi.

V delovni skupnosti OSS velja posebej pohvaliti pomožno kuharico

(Nadaljevanje na 10. strani)

S seje konference OO ZK OSS

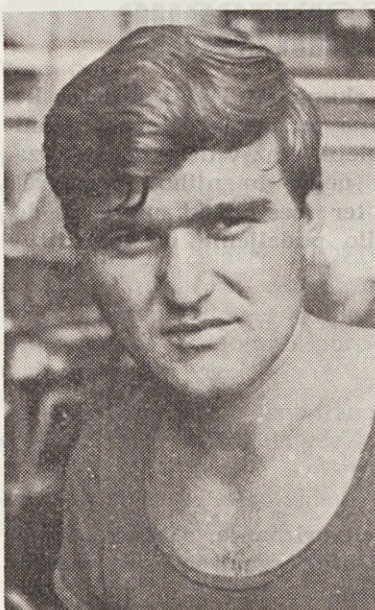
delujejo vsi družbenopolitični delavci. Ker pa novi zakon prinaša veliko sprememb tudi na področju organiziranosti TOZD, je razprava tekla tudi v tej smeri. Kakšna bo nova organiziranost Save, danes še ni moč točno reči, najverjetneje pa bo v grobem takšna: TOZD na lokaciji Kranj se bodo združevali v eno delovno organizacijo, naše sedanje skupnosti TOZD izven Kranja, pa bodo postale delovne organizacije, ki se bodo povezale v sestavljeno organizacijo združenega dela, je uvodoma povedal tov. Boris Pavšlar. Poudaril je še, da bo potrebno pred sprejetjem nove organizacije odpraviti določene pomanjkljivosti v organiziranju strokovnih služb. Aktivno pa se bomo morali truditi in doseči boljše izkoriščanje strokovnega kadra, zmanjšati stroške ter racionalneje razvrščati kadre.

Prisotni so bili seznanjeni tudi s potekom akcije za vpis posojila za ceste in se strinjali, da morajo prav komunisti in drugi družbenopolitični delavci med prvimi vpisati posojilo in biti za vzgled vsem ostalim Savčanom. V informacijo lahko povemo, da akcija poteka uspešno, saj smo že v prvih dneh dosegli 86 % vpisov posojil od skupnega števila zaposlenih.

Kakšna bo pomoč Posočju, je bilo naslednje vprašanje, ki so ga

nopolitičnih delavcev tudi vodstvo delovne organizacije in člani odborov za družbeno samozaščito, je bil prisoten tudi predstavnik iz občinske skupščine. Ugotovitev, da družbena samozaščita v Savi še ni zažvela, nam nalaga, da se odgovorno lotimo tudi tega vprašanja. S tem v zvezi so na omenjenem sestanku sprejeli tudi nekaj sklepov. Do konca meseca avgusta mora biti izdelan predlog samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti, o katerem bodo razpravljali vsi odbori za družbeno samozaščito in istočasno sprejeli dogovor o programu dela. Ob vsem tem pa so opozorili, da bo treba okrepiti predvsem sodelovanje med vodstvi tozdov, predstavniki DPO, samoupravnih organov ter seveda med člani odbora za družbeno samozaščito. V zadnji točki dnevnega reda pa je tov. Ivan Škofic spregovoril o samoupravnem družbenem načrtovanju. Omenil je program želja, ki je bil izdelan že leta 1974. O realnih možnostih za uresničitev srednjeročnega načrta pa je že razpravljala komisija za družbenoekonomske odnose pri svetu ZK in sprejela določene smernice za realizacijo našega razvojnega načrta.

L. M.

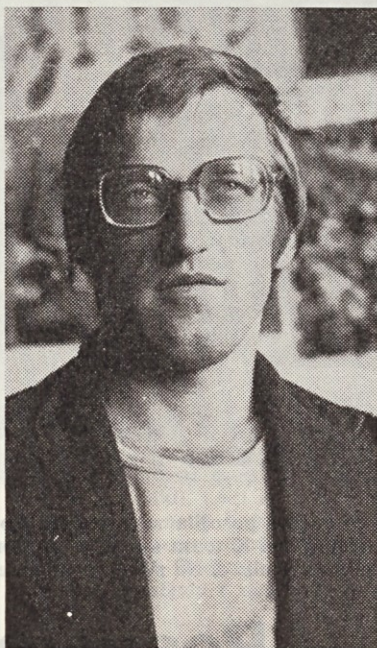
Posnemajmo jih

(Nadaljevanje z 9. strani)

Ano Momčilović. Je mati samohranilka z 280.000 S din dohodka in je vpisala 1.000.000 S din. Ko smo jo vprašali, zakaj se je odločila za takšno vsoto, nam je povedala, da se je spomnila svoje rodne Bele Krajine in njenih nemogočih cest. Če bodo tu položili le nekaj kilometrov asfalta, bom vedela, da je tudi nekaj mojega denarja vmes.

Moja največja želja? Mlajši sin je končal osemletko in se želi izučiti za ključavničarja, tu pri nas v Savi. Starejši pa je prav tako zaposlen tu in sicer pri izdelavi radialne pnevmatike v TAP.

V skupnosti TOZD TAP je 1.500.000 starih dinarjev vpisal Slaviša Novič, vulkanizer potniških avtozračnic. Slaviša je star komaj 22 let in je aktiven član ZK, ZSMS, član delavske kontrole v TOZD in član predsedstva KS Čirče. Njegov OD je

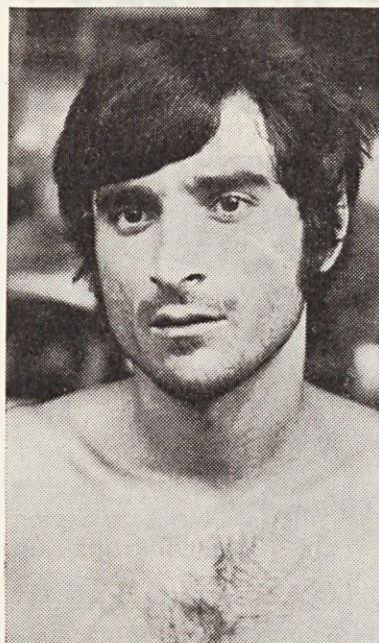

ca. 420.000 S din. Na vprašanje, zakaj je vpisal tolikšno vsoto, je dejal, da želi, da Jugoslavija ne bi bila po cestni urejenosti med zadnjimi v Evropi, pa še manj krvave bi bile naše ceste. Poziva vse zamudnike, da brez odlašanja vpišejo predvideni znesek in s tem dokažejo, da so solidarni z družbo, v kateri živijo.

Najvišjo vsoto v naši delovni organizaciji — 2.400.000 S din je vpisal Rudi Dovrtel, analitik v KSS v oddelku za industrijska razmerja. Na vprašanje, kaj ga je vodilo, da je vpisal omenjeno vsoto, je odgovoril, da je od družbe v preteklosti dobil precej ugodnosti, zato se mu zdi na mestu, da se ji na ta način nekako oddolži.

Menim, da bi tako (pošteno!) lahko razmišljal prenekateri občan.

J. Jereb

Podeljena so letošnja interna priznanja delovne organizacije

Delavski sveti TOZD oziroma skupnosti TOZD so letos konec junija že drugič podelili interna priznanja delovne organizacije svojim sodelavcem za dolgoletni staž v delovni organizaciji, vestno izvrševanje delovnih nalog in njihov prispevek k razvoju samoupravnih odnosov ter vsestranski napredek delovne organizacije. Skupno je bilo podeljenih na lokaciji v Kranju 293 priznanj, in sicer:

- 1 zlata značka,
- 31 srebrnih značk,
- 259 bronastih značk,
- 2 pismeni priznanji.

Vsem sodelavcem, ki so prejeli priznanja, v imenu samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vodstva delovne organizacije iskreno čestitamo.

Anton Bajuk

Pred dvema letoma so mladi iz Kranja osnovali konferenco mladih delavcev, ki naj bi predstavljala redno obliko delovanja ZSM, združevala pa bi člane ZSM iz organizacij združenega dela in obravnavala ter skušala reševati njihove najpomembnejše probleme.

20. 5. 1976 so se delegati iz osnovnih organizacij ZSM zbrali na redni programski volilni konferenci, da bi ocenili dosedanje aktivnosti in se pogovorili o nadaljnjem delu.

Z oceno dosedanjega dela KMD mladi niso bili zadovoljni. Pri iskanju vzrokov so opozorili v prvi vrsti na neaktivnost samega predsedstva

KMD si je za prihodnost zastavila obsežen delovni program, v ospredju pa bosta reševanje stanovanjske problematike in družbenega standarda (vprašanja, ki najbolj tarejo prav mlado generacijo) in delovanje za uresničevanje ustave.

Prav v ta namen je predsedstvo konference pripravilo za navzoče delegate tudi predavanje o idejnih izhodiščih osnutka zakona o združenem delu, čeprav predavanja na takih konferencah niso običaj.

Mladi bodo morali imeti veliko vlogo pri sprejemanju tega zakona, še večjo pa seveda pri uvajanju zakona v prakso.

Pri OK ZSM Kranj konferenca mladih delavcev

KMD. V predsedstvu je bilo mnogo kadrovskih sprememb. Nekateri člani so bili tudi preveč obremenjeni z drugimi funkcijami, nekateri pa niso pokazali dovolj aktivnosti.

Mladi so prepričani, da bi KMD in osnovne organizacije dobro delale, če bi imeli profesionalnega predsednika KMD. V organizacijah združenega dela je namreč kar 48 % vseh mladih iz kranjske občine.

Seveda pa bi bilo potrebno zagotoviti tudi pretok informacij med osnovnimi organizacijami in KMD. Problemi se namreč pojavljajo v bazi, v osnovnih organizacijah, od tam naj izhajajo vprašanja, rešujejo pa naj se v KMD.

Konferenca je izvolila novo vodstvo. Predsednik KMD bo v naslednjem mandatnem obdobju tov. Milan Cufer, predsednik sveta OO ZSM Sava, sekretar pa tov. Jure Tomašič, predsednik OO ZSM postaje UJV Kranj.

Mladi so skušali zagotoviti uspešnejše delo KMD tudi z razširitvijo predsedstva od petnajst na enaindvajset članov.

V imenu mladih delavcev iz Kranja so delegati poslali tovarišu Titu brzojavko s čestitkami za njegov 84. rojstni dan in z obljubami, da bodo vestno izpolnjevali naloge in s tem pripomogli k uresničevanju ciljev naše samoupravne socialistične družbe.

Samopomoč — kaj pa vi?

V tem trenutku je vpisanih 2219 članov samopomoči plus 30 v POS in 56 na Vrhnikih. Skupaj imamo 1.482.220,50 dinarjev za »obračanje«.

V juniju je dobilo posojilo — samopomoč 118 članov, po-prečni odobreni znesek posoji-

la pa je bil v tem mesecu 2.660 din.

Kaj pa vi? Ste že član samopomoči. Morda ta trenutek ne potrebujete pomoči. Lahko pa se vam to zgodi jutri. Zavrtite telefon 414 (interno) in prijavite se!

Razgovor s prijateljem Ante Lipanović

Tale zapis zares ni namenjen kakršnemukoli opravičevanju niti ni namenjen prijatelju, sodelavcu v slovo. Preprosto je to beležka, list iz dnevnika življenja enega izmed nas.

»Tistega dne sem prišel na delo uro in pol prej kot navadno. Oziral sem se okrog sebe, hodil po oddelku, otipaval sem stroje. Ne, to ni moje, ampak je del mene.«

Tako je pričel najin razgovor Ante Lipanović, ko sem ga poprosil za razgovor ob odhodu v pokoj.

Bil je nadvse priljubljen med sodelavci v Puškarni, sploh pa pri kartonaži. Ne glede na to, da so imeli nekateri v Savi pripombe na njegova stališča o uresničitvi integracijskih dogovorov, pa je res, da je prav on največ naredil v Puškarni, da je do združitve prišlo. Pa ne samo to. V svoje delo je vlagal veliko več, kot samo obvezno delo, ljudi je znal pridobiti, bil je nadvse gospodaren in zelo pošten. Res pa je tudi, da je človek na delovnem mestu lahko zelo uspešen v določenih razmerah in v določenih pogojih. Z leti, s prakso, s temeljitim poznavanjem pridobi svoj zagon, izhojeno pot. In če se karkoli spremeni, je zelo težko, da bi se v celoti vključil v nove razmere, na drugo pot... vemo, da so to dogaja mnogim. In če se je tako naredilo tudi tovarišu Anteju — mu tega ne štejte v zlo. Mi vsi smo na tem.

Ante Lipanović

— Kako vam minevajo prvi dnevi, ko vas ne veže več 8-urni delavnik?

Prišel je dan upokojitve in nisem verjel, da bo tako težak. Stiskalo me je v prsih, imel sem občutek, da sem vsega prost, da so me nekako prerezali v življenju. Ko so mi izročali knjižico, sem bil skoraj v joku. Še zadnji delovni dan sem bil v tovarni ob pol peti uri. Obiskal sem vse stroje in naprave, ob katerih sem živel, jih vzdrževal, sedel k temu in onemu; pred mano so se zvrstili dogodki, ki so bili vezani na

to okolje. Tu sem bil ob njih celih 17 let. Vezan sem bil na to delo mnogo bolj, kot je to 8-urni delavnik, z delom sem živel še doma. Razmišljal sem o tem, kaj bomo delali jutri, kako bom razporedil delo, ali bodo delavci zadovoljni, kakšne bodo njihove reakcije.

— Ali vam je bil to drugi dom?

Nisem gledal na uro, tu sem bil več kot doma. Nerač govorim o tem, da je prišel dan slovesa. Ne spominjajte me vedno na to, da sem sedaj upokojen. Zakaj jaz še vedno živim z njimi.

— Kaj bolj pogrešate — ljudi ali tovarno?

To je povezano eno z drugim. Še danes sem bil tam, vodilnih ni bilo. Pa mi je prišlo na misel, da bi lahko še kaj pomagal.

— Kako so vaši sodelavci občutili vaš odhod?

Imam občutek, da pretežni del z bolečino. Najteže pa še tov. Benedik. Skupaj sva delala in gradila 15 let. Njemu je najtežje, ker se zaveda, da sem ga vzgojil, skupaj sva lahko reševala probleme. Pameten človek je, lahko se je pogovoriti z njim in uspešno sva reševala vsakodnevne skrbi.

— Imeli ste tudi zaključno slovesnost!

Povabil sem vse delavce iz proizvodnje. Vesel sem bil, ker so skoraj vsi prišli. Dali so mi lepo darilo. A, ko sem sprejemal rože, sem se videl, kot da bi bil na lastnem pogrebu.

— Pri Kartonaži imate veliko sprememb, tudi v samem obratu je veliko novega. Kako gledate na spremembe, ki jih je prinesla združitve?

Mislím, da je do tega moralo priti. Z združitvijo so pričakovali delavci nekaj novega, boljšega, revolucionarnega. Spoznali so, da so danes v boljšem položaju in občutijo tudi neko stabilnost. Bili smo manjši, a trden kolektiv. Zdaj, ko hočejo nekatere delavce prestaviti v obrat II, je nastal odpor. Novo vzbujajo odpor in strah. Ljudje pa tudi neradi menjajo navade. Mislím pa, da sem tudi iz njih naredil nekaj velikega, to da se pogovarjamo, da si povemo v obraz, kar nas teži. Govorjenja za hrbtom skoro ni več.

— Dogodek, ki se ga boste spominjali?

Vsak dan zase je predstavljal življenje za sebe. Užival sem v tem, da smo vedno uspeli narediti v roku. Ljudje so delali tudi popoldan, potegnili še čez noč, če je bilo potrebno. Uspelo mi je ljudi prepričati, da delajo in bili so tudi zadovoljni.

— Torej ste jim s svojim načinom dela in pristopom dali določene navade?

Zadovoljen sem, da sem iz njih naredil to, kar so. Želim, da še naprej razvijajo našo stvar in v miru uživajo sadove skupnega dela. Tudi

v Nadiževcu so dobili poštenega človeka. Tudi on je blizu delovnemu človeku, lahko ga je razumeti. Ob prevzemu dela smo se veliko pogovarjali prav o razreševanju človeških problemov in stisk, o pristopu k posamezniku; saj je vsak delavec

osebnost zase in zato je treba poiskati vsakemu svojstven pristop.

Tov. Ante, še na mnoga leta!

Jože Štular

Pepca Čuk (spredaj druga z leve) in Ante Lipanović (v sredini spredaj) v krogu svojih sodelavcev

Tovarišica Pepca, hvala za vse

Pepca Čuk

Po 30. letih zvestobe v delovni organizaciji je tov. Pepca Čuk 17. junija odšla v zaslužni pokoj.

Tega dne so delavci v TOZD Lovski material in embalaža za hip odložili delo ter skupno s tov. Pepco s spomini poromali nekaj let nazaj.

Prav vsakega je spontano obšla želja, da bi tov. Pepca še dolgo uživala sadove svojega dela, da bi jo še dolgo videvali zdravo in zadovoljno.

Prav vsi se tov. Čukovi zahvaljujemo za njeno delo in zvestobo, saj je v 30. letih pre-

šla preko njenih rok reka izdelkov, na katerih je vtisnjeno njeno delo. Vsi uspehi v delovni organizaciji so tudi njeni uspehi.

Prisrčni stiski roke in solze v očeh sodelavcev pa so izražale: »Pepca, hvala za vse!«

Minka Štucin

Novice

Iz Borova

Kombinat gume in obutve BOROVO je v prvih štirih mesecih letos preseg načrtovani izvoz svojih izdelkov za 2,15 odstotka. V dežele Evrope, Amerike in Afrike so izvozili za 204 milijone dinarjev.

(Vjesnik, 11. 5. 1976, str. 12)

Pet novih tovarn

Temeljna organizacija združenega dela PLASTIKA iz Duvna bo do konca srednjeročnega načrta razvoja zgradila pet novih tovarn. Med prvimi bosta pričeli obratovati Tovarna za izdelovanje umetnega usnja in tovarna za plastificiranje kovin. Za izgradnjo objektov bodo porabili 330 milijonov dinarjev.

(Borba, 5. 5. 1976, str. 6)

Debica na Poljskem

V poljskem kombinatu Debica bodo letos v jeseni začeli s proizvodnjo radialnih gum po licenci »Uniroyal Engle bert Belgique«. Letna proizvodnja bo znašala 2,8 milijona gum.

(Tanjug — EKOS, guma i kaučuk, št. 57 — 25. 3. 1976, str. 1)

Bogato brigadirsko življenje

Obisk pri brigadirjih

V petek zjutraj se je podala skupina Savčanov na obisk k brigadirjem mladinske delovne akcije Kozjansko 76. Prav gotovo vsi veste, da je tudi letos (kakor lani) Sava pokrovitelj ene od brigad, ki bodo letos sodelovale v mladinskih akcijah.

Brigada, ki šteje 46 brigadirjev, med njimi je 11 žensk, iz vseh Gorenjskih občin, je odšla na delovišča 6. junija. Komandant brigade je Lado Krmeč. Na Kozjanskem, kjer smo bili ves petek, delajo ta čas 4 brigade.

Ko smo prispeli v kraj, kjer so brigade nastanjene, sta nas sprejela Matej Skobe, ki je komandant akcije, Miro Harej, namestnik komandanta ter Franc Vidic, namestnik komandanta trase. V razgovoru so nam povedali naslednje: »V stavbi domujeta dve brigadi, dve sta v šotorih. Brigadirsko življenje poteka povsem normalno, večjih problemov sploh ni, tu in tam se pojavljajo manjše težave, ki jih rešujemo z organizacijskimi prijemi. Za delo nas obvezujejo okvirni program akcije ter predpisano število opravljenih delovnih ur. Delo na trasah — širitev ceste, napeljava vodovoda in drugo teče od 5. do 13. ure, nato imajo brigadirji kosilo. Po tem so na vrsti bodisi športna srečanja, kulturno udejstvovanje, družbenopolitično izobraževanje ipd.«

V našem pogovoru, ki je trajal več kot 2 uri, so nam omenjeni povedali, da je ta izmena brigad zelo dobra in so po pr-

vih dneh brigadirji že dosegli normo tudi do 200 %. Pri delu upoštevajo normative (GIPOS), seveda pa od tega tudi odstojijo, če je teren zelo slab (skalnat ali močvirnat).

Na vprašanje o pomenu brigad, smo dobili takle odgovor: »Pri tem delu je najvažnejše združevanje, zблиževanje, bratstvo in enotnost ter uveljavljanje v interesnih dejavnostih. Samoupravne interesne skupnosti iz vse Slovenije so namenile določene del sredstev, tako da imajo brigade lahko tudi izlete, da si lahko organizirajo kulturne prireditve, predvsem pa je treba poudariti, da je SIS za telesno kulturo več številnih rekvizitov dal za našo brigado. Brigadirji imajo tudi organizirana srečanja s tukajšnjimi prebivalci, medsebojna športna srečanja ter pripravljajo ustrezne lastne programe. Zelo nam gre za to, da bi resnično prišlo do izraza, da so mladinske delovne akcije šola samoupravljanja. V ta namen delajo v brigadi tudi brigadna konferenca, brigadirji so delegati v občinskih skupščinah in njenih organih, zelo dobro pa pri nas deluje tudi aktiv ZK.

Menite, da boste zmogli vse obveznosti, ki so pred vami? Prepričani smo — da. Prepričani smo tudi, da bomo zaupanje upravičili, da bodo brigadirji dobili tudi določene nove navade in da se bodo po vrnitvi v svoja središča ustrezno vključili v družbenopolitično delo. Prav Prešernova brigada je dobila priznanje kot najboljša pri delu, za drugo dekada pa je predlagano občinski skupščini, da jo proglasijo za udarniško.

Savska delegacija pred domom brigadirjev na Kozjanskem

V razgovoru je sodeloval tudi Franc Vidmar, namestnik sekretarja ZK Save, ki je naše gostitelje informiral o akciji zbiranja denarja za gradnjo in rekonstrukcijo cest ter nadaljeval, da le-ta poteka v Savi zelo uspešno.

Koliko npr. stane akcija Kozjansko '76 in kolikšna je vrednost opravljenih del?

Prava vrednost v denarju se ne da izraziti, ker je pravzaprav vrednost povsem drugače. To je izgradnja mladega človeka in izgradnja njegovih solidarnostnih in tovariških navad, medsebojno spoznavanje, medsebojna pomoč...«

»No, da ne bi kdo mislil kaj napačnega, naj vam še povem, da so brigadirji zelo pisana družina, saj so med njimi profesorji, delavci, dijaki, študentje, ki se povezujejo med seboj, iz različnih republik prinašajo in prenašajo svoje izkušnje in svoja spoznanja. Vem, da je to le bežen zapis, le skromen povzetek neke velike stvari, ki bi dobremu pisatelju dala snovi za celo knjigo, pa vendar upam, da boš tudi ti, spoštovani bralec, lahko iz tega sklepal, da so mladinske delovne akcije stvarno in konkretno delo mladim, da pravzaprav tu bolj kot kjerkoli pride do izraza mladinski polet, uigranost mladim pa tudi njihova šola.

Po razgovoru smo si ogledali še njihove spalnice, šotore, okolico lepo urejenih bivališč, na koncu pa so nas povabili na odlični srbski pasulj. Med brigadirji sta tudi 2 Savčana in domenili smo se, da bomo z njima pripravili razgovor, ko se vrneta iz brigade. Do takrat pa brigadirski pozdrav: z. d. r. a. v. o, zdravo, zdravo, zdravo.

V brigadi dr. France Prešeren, kate-pokrovitelj je Sava, dela tudi naš sodelavec Ivo Jurančič iz stikanih izdelkov

Brigadi Bratska mesta sta nastanjene v šotorih

Novice — novice — novice

Iz Tigra

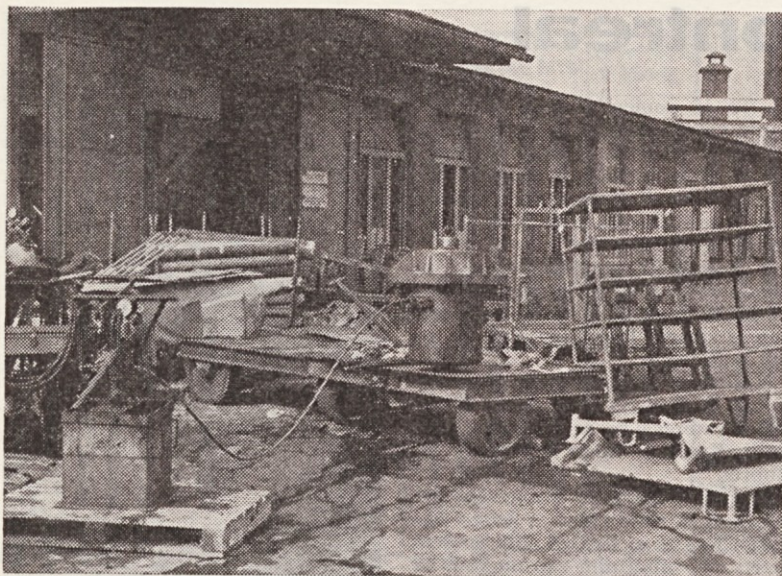
Po licenci francoske firme Cleber je stekla v tovarni TRAJAL v Kruševcu redna proizvodnja radialnih avtomobilskih gum. Letos bodo naredili okrog 2 milijona radialnih avtomobilskih gum; polovico letošnje proizvodnje bodo izvozili.

(Poslovni dnevnik, 14. 5. 1976)

Tovorne radialke tudi iz Borova

V novi tovarni kombinata BOROVO bo stekla avgusta letos proizvodnja radialk za tovarna vozila. Letos jih bodo izdelali 65.000 kom.

(Ekonomsko politika — 19. 4. 1976, str. 40)

Pred mehanično delavnico so takšni prizori pogosti, tudi zato, ker je premajhna in morajo čisto veliko dela opraviti kar pod vedrim nebom, vendar bodo takšni prizori vse redkejši, saj so se mladi obvezali, da bodo temeljito počistili okolje

Mladi v KET

Temeljito so očistili svoje delovno okolje

Dne 12. junija, točneje v soboto zjutraj, je bilo vse živo pred mehanično delavnico. Kaj ne bi bilo, saj se je zbrala mladina delavnice z namenom, da temeljito pospravi svoje delovno okolje. Nekoliko še zaprane obraze je prebudil naš Darko s svojim tranzistorjem, iz katerega so prihajale vesele višje in mladinci so bili že na nogah. Takrat se je iz pisarne pokazalo tudi strogo in nadzorno oko mojstra in delo je steklo. Omeniti je treba, da so si mladinci dan poprej delo že razdelili, tako da je točno vsakdo vedel, kaj mora zgrabiti v roke.

Tranzistor pa je igral, igral. Na licih mladincev se je pokazala vedrina, saj se je njihova delavnica vedno bolj bleščala. Železo je romalo, tja kamor spada. Lopate so s polno paro odmetavale odpadke in jih neumorno nakladale v kasone. Sonce še ni dodobra vželo, ko so se mladi že znojili pred delavnico. Verige, železo, les, pločevina in kaj še vse ni tu ležalo vse povprek. Pri dne roke mladincev so jim pokazale

pot, kamor spadajo. Tudi mojster se je zadovoljno smehljal, saj je njegova delavnica postala bolj prijazna. Ko sem prišel mimo, so mladi kramljali, imeli so pač počitek, kaj morajo še vse narediti in to čimprej, saj pojdejo potem na piknik. Tam v kotu pa so počivale tudi lopate, metle, grablje, a ne za dolgo, kajti počitka je bilo konec. Mladci so si pljunili v roke in zopet je vse ležalo pred temi rokami, ki so bile podobne majhnim buldožerjem. Tu pa tam pa le ni šlo vse po maslu, padla je tudi kakšna kletvica, toda budno oko mojstra je prav hitro rešilo vse probleme. Poldan zvonilo je na Stražiškem zvoniku, ko so mladinci z vso pikniško opremo zadovoljni odhajali tja v gmajno. Mladi so bili že na drugem koncu gmajne. Od tam, kjer so se zmečili, jih je pregnal kmet. Piknik se je nadaljeval na drugem kraju. Naslednji dan so mladinci slišali ne malo pohval za storjeno delo, kar jim je vtilo še več spodbude za nove akcije.

R. Z.

Pot do končnega izdelka

Vsak začetek je težak, ekspert boš šele, ko boš prehodil 10.000 milj (Anderson)

Vsi vemo, da proizvajamo in prodajamo te in te izdelke, poznamo njihovo uporabo in cene, vendar marsikdo še ne ve, kako težka je pot, da nek novi izdelek nastane. O tem bi hotel nekaj napisati, vendar moram takoj poudariti, da je ta zapis zelo subjektiven in se verjetno ne da splošiti, temelji pa na lastnih izkušnjah. Ideja za novi izdelek lahko pride direktno od potrošnika ali pa je ideja delovne organizacije, da bi izpolnila zahteve tržišča. S tem seveda računa delovna organizacija na ekonomski profit. To idejo prevzame ponavadi tehnolog, ki ima nalogo, da kreira nov izdelek. Od obsega naloga je odvisno, ali bo potrebno širše skupinsko delo tehnologov ali pa bo zadostovalo delo enega tehnologov.

Tehnolog se pri realizaciji svoje naloge lahko poslužuje takozvanega »mrežnega planiranja za osvajanje izdelka«, kar je običajno težko izvedljivo zaradi prepletenih soodvisnosti aktivnosti. V tem primeru si pomagamo z »individualnim planiranjem«, ki poteka nekako takole:

Najprej si razdelimo plan osvajanja na več faz:

Prva faza = faza priprave

V tej fazi analiziramo idejo oz. vzorec, ga razgradimo v sestavne dele. Na primer: analiza vzorca s pomočjo plinske kromatografije kvalitativno in kvantitativno. Analizo izvršimo doma v naših laboratorijih, po potrebi pa naročimo analize v zunanjih institutih ali v tujini. Trajanje faze priprave je odvisno od težavnosti analize.

Nato sledi **druga faza, to je faza analize rezultatov.**

Na podlagi dobljenih podatkov iz analize preverimo vse faktorje, ki so potrebni za sestavljanje nekega izdelka. Ugotoviti je potrebno vse potrebne surovine, instrumente in pripomočke za kasnejšo analizo izdelka in po potrebi naročimo vzorce (surovine) in instrumente.

Trajanje te faze je zelo odvisno od situacije.

Ko razpolagamo z vsemi potrebnimi faktorji, pričnemo s **tretjo fazo, to je s fazo izdelave modela.** Poizkuse izvedemo običajno v več variantah naenkrat, da bi tako pridobili na času. Lastnosti vzorcev naenkrat preizkusimo. Če imamo srečo, bomo lahko še iz prve serije poizkusov dobili približen model, ki ga iščemo. V nasprotnem primeru je poizkuse potrebno ponoviti. Iz te faze dobimo izbran model, ki ga je treba v naslednji fazi po potrebi še korigirati oz. modificirati. Trajanje te faze je od primera do primera.

Četrta faza, je faza izdelave modela v proizvodnji. Na osnovi izbranega modela izdelamo vzorec v večjem obsegu v proizvodnji. Poizkus je lahko enkrat ali večkrat, važno je, da dobimo vzorec (izdelek), ki odgovarja zahtevam.

Po izdelavi modela vzorca v proizvodnji, nastopi **faza preizkušanja oz. faza aplikacije pri porabniku.**

Običajno je potreben prehodni dogovor med obema partnerjema, kako in kdaj izvedemo preizkušanje. Tudi tu je večkrat potrebno preizkušanje ponoviti. Po uspehu poizkusov na strojih porabnika, nastopa **faza interne preizkušanja**, ki lahko traja relativno kratko alj tudi zelo dolgo. Če so rezultati preizkušanja dovolj dobri, pride nato **faza preizkušanja ničelne serije** z večjim obsegom proizvodnje ob dogovorjenem terminu in količini. Ko to fazo uspešno izvedemo, nastopa **faza redne dobave** materiala potrošnikom, kot zadnja faza osvajanja novega izdelka. Ostane le še naloga, da potrošnikom zagantiramo redno kvaliteto izdelka.

To je bila ena od idealnih poti do končnega izdelka. V veliko primerih se posamezne faze zelo zavlečejo bodisi zaradi subjektivnega, bodisi zaradi objektivnega vzroka. Zelo je odvisno od partnerja, ali je zavzet za vpeljavo našega izdelka v svojem programu ali ni. Posebno težavno je takrat, ko je konkurenca, predvsem iz tujine, huda. Razni subjektivni faktorji silno zavirajo pot do našega izdelka.

Spoznavanja psihologije kupcev igra poleg tehnoloških kvalitet prav gotovo zelo pomembno vlogo! Zato si prizadevamo, da bi se čim bolj prilagodili potrebam naših kupcev, kajti od nas je tudi odvisen skupni uspeh.

Dewa Soeradjana

Kulturni koledar

GORENJSKI MUZEJ KRANJ

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etniška, kulturnozgodovinska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V galeriji v isti stavbi je odprta razstava VRVARSTVO NA SLOVENSLEM, ki jo je posredoval Tehniški muzej Slovenije v Ljubljani, v 2. nadstropju Mestne hiše pa si lahko ogledate etnološko razstavo KMEČKO GOSPODARSTVO V DOLINI.

V Prešernovi hiši je odprt PRESERNOV SPOMINSKI MUZEJ. V galeriji iste stavbe pa razstavlja trojica umetnikov iz grupe Junij: japonski kipar KAZUO KITAJAMA, ameriški grafik ALAN SUNDBERG in čeki slikar VLASTA ZABRANSKY.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je na ogled stalna zbirka NARODNOOSVOBODILNA BORBA NA GORENJSKEM, republiška stalna zbirka SLOVENKA V REVOLUCIJI, v galerijskem prostoru iste stavbe pa si lahko ogledate razstavo PARTIZANSKA GRAFIKA, ki jo je posredoval Muzej ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani.

Razstavne zbirke oz. razstave so odprte vsak dan razen nedeljka od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

Novice

Iz Tigra

V industriji gumijevih izdelkov TIGAR iz Pirota bodo letos naredili za eno milijardo 200 milijonov dinarjev izdelkov. Doselej so sklenili že vrsto izvoznih poslov, med katerimi so najpomembnejši z ZR Nemčijo, Egiptom in Veliko Britanijo, kamor so prodali za 5 milijonov dolarjev izdelkov, pretežno avtomobilskih gum. Sedanji rezultati kažejo, da bodo za letošnje leto planirani devizni dohodek v višini 105 milijonov dinarjev v celoti realizirali. Vrednost izvoza v prvih treh mesecih letos je za 30 % višja kot lani. Delovna organizacija Tigar je angažirana tudi pri izgradnji nove tovarne zračnic v Babušnici z zmogljivostjo

6 milijonov kom. Nova tovarna bo stala 100 milijonov dinarjev, z redno proizvodnjo pa bo pričela prihodnje leto. Za realizacijo tega investicijskega projekta je Tigar razpisal posojilo; sredstva za izgradnjo bodo prispevali tudi delavci na začasnem delu v tujini. Doselej so zbrali 15 milijonov dinarjev.

(Poclovni dnevnik, 5. 5. 1976, Ekonomska politika, 10. 5. 1976, str. 38)

Naravni kavčuk

Proizvodnja naravnega kavčuka v svetu je lani znašala 3,29 milijona ton, predlani pa 3,43 milijona ton. Lanskoletna potrošnja je znašala 3,34 milijona ton, predlanska pa 3,5 milijona. Zaloge so znašale ob koncu lanskega leta 1,6 milijona ton, leto dni poprej pa 1,65 milijona ton.

Ropret potuje v Montreal

22. in 23. maja je bilo v Zagrebu državno prvenstvo v disciplinah na dirkališču. Posebno zanimivi so bili olimpijski kandidati, ki so skušali prvič izpolniti normo za olimpijske igre v Montrealu. Uspelo je le dvema — Fumiču iz Zagreba na 1000 m in Ropretu, ki je izboljšal na 4000 m pet let star rekord Zakotnika. Za celih šest sekund in močno presešel normo, kar daje upanje, da bo rezultat potrdil tudi na dirkališčih v Veroni in Budimpešti.

Tudi naši ostali tekmovalci so bili solidni, saj je bil Kraker na 4000 metrov tretji, v ekipni vožnji so bili naši drugi ter še nekaj uvrstitev do petega mesta.

Naslednja sobota, 25. 5. je bila za Bojana Ropreta zopet uspešna. Na tradicionalni dirki »Memorial Vida

Ročiča« od Zagreba do Delnic (1355.08.5. km) je zmagal, Valenčič je bil 7., Pečnik 13., Koder 15., Knaflič 20., Koželj 24.

Ekipno je zmagala Sava.

Naslednji dan je potekala dirka v obratni smeri. Zmagal je Bobovčan iz Zagreba, Rakuš je bil 6., Zagar 8., 14. Ropret, 22. Valenčič, 26. Pečnik, 27. Koželj, 31. Koder.

Medtem ko so se naši tekmovalci pripravljali na državno prvenstvo, je Ropret skušal potrditi olimpijsko normo tudi na tujem. Na dirkališču v Veroni (Italija) mu to ni uspelo zaradi deževnega in vetrovnega vremena, bolje je bilo na Aranyi pokalu v Budimpešti, kjer se je potegoval v konkurenci tekmovalcev iz Francije, Poljske, ZRN, ČSSR, Jugoslavije in Madžarske in se uvrstil na imenitno tretje mesto v nasledovalni vožnji na 4000 m s časom

13:55.08.5. To je pomenilo novo izboljšanje svojega nekaj dni starega državnega rekorda. Državno prvenstvo v Novem Sadu je prineslo Savi uspeh med posamezniki, kjer je med člani zmagal Rakuš, Valenčič je bil 6., Pečnik 14.

V kategoriji starejših in mlajših mladincev so se naši uvrstili med 10. in 20. mestom. V vseh konkurencah je zmagal Rog, med člani pa so bili naši drugi.

Naslednja preizkušnja kolesarjev je bilo balkansko prvenstvo v Sofiji (BG), katerega so se od naših udeležili Kraker, Valenčič, Rakuš in Ropret.

Ekipna vožnja je pomenila nov neuspeh za našo ekipo, v kateri sta vozila Rakuš in Kraker. Bili so šele četrta s 13-minutnim zaostankom za zmagovalci — Bolgari.

Bolje so se odrezali v vožnji posameznikov, kjer je bil Gazdič 3., Polončič 6., Valenčič 8., ostali pa so se pripeljali v glavni skupini. Ističasno je potekalo tudi tekmovanje za pokal Sofije v dirkaliških disciplinah. V konkurenci tekmovalcev 9. držav se je Bojan Ropret zopet izkazal. Osvojil je četrto mesto in že drugič potrdil olimpijsko normo na tujem.

V sredo, 24. 6. je bil sestanek olimpijskega komiteja, kjer so sklenili, da je med potniki za Montreal tudi naš Ropret. Žal, po nerazumljivi odločitvi ne potuje z njimi tudi trener Hvasti, ki ima precej za slug pri tem, doslej največjem uspehu kranjskega kolesarstva.

Za ta uspeh iskrena hvala in čestitke tudi delovni organizaciji Sava, ki izdatno podpira kolesarski

klub, dr. Vadnjalu, psihologu Šepicu, ter vsem, ki so kakorkoli pomagali pri tem in številnih drugih uspehih naših kolesarjev.

st

Pojasnilo

V predzadnji številki je bila objavljena kratka ontica o slabo organiziranem prvomajskem izletu v Poreč. Ta teden pa smo dobili naslednje pismo:

Prejeli smo vaš dopis z dne 7. maja 1976 glede vaše pritožbe v zvezi z našim avtobusom.

Opravičujemo se za neljubi dogodek, ki je prvenstveno nastal zaradi defekta avtobusa, to pa je privedlo do celotnega prerazporeda vozil.

Pripravljeni smo vam poravnati vse dodatne stroške, ki so nastali v zvezi z omenjenim dogodkom, zato vas prosimo, da nam sporočite kolikšni so bili ti stroški in v kakšni obliki vam jih lahko povrnemo.

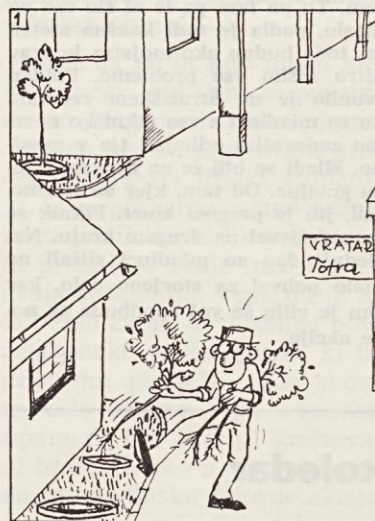
V bodoče vas prosimo, da se glede kakršnihkoli dogovarjanj pri najemu naših avtobusov direktno obrnete na našo poslovalnico v Ljubljani, Tavčarjeva 8.

Prepričani smo, da v bodoče ne bo več takih nerodnosti zato se vam ponovno opravičujemo in vas prosimo, da nastali slučaj sprejmete z razumevanjem.

Tovariško vas pozdravljamo.

Šef/operative:
PRIVOŠNIK DANIJEL

pešniški promet
keper

Vandalizem v malem

Precej časa je že, odkar so strokovnjaki ugotovili, da vpliva na delovno storilnost in na počutje delavca okolje, v katerem dela. Zato mnoge delovne organizacije posvečajo veliko skrb delovnemu okolju. Čisti in svetli prostori, slike po stenah, zelenice in cvetni nasadi...

Kot vemo si za enkrat vsega tega v Totri še ne moremo privoščiti, saj smo v največjem razmahu gradbenih del okrog nove proizvodne hale. Ne glede na to, pa se nekaj posameznikov vendarle trudi, da bi saj okrog upravne zgradbe ustvarili malo bolj prijetni videz. V ta namen so postavili okrog vhodov v upravno zgradbo in jedilnico nekaj stojal z zemljo ter vanje posadili cvetje in zelenje. Žalostno pri tem pa je, da morajo nenehno ugotavljati, kako sadike cvetic in zelenja preko noči »izginjajo« iz nasajenih posod.

Kdor koli jih že jemlje, naj se zaveda, da zaradi minimalne materialne koristi, ki jo pridobi s krajo cvetličnih sadik, povzroča škodo celotnemu delovnemu kolektivu, sebi pa, čeprav nepoznan, pritiska na čelo pečat vandala.

Sepe Pavel

Film »Na klanecu« si je ogledalo le 50 savčanov, za Žrelo pa so bile vstopnice razprodane vse tri dni predvajanja.

Iz urednikove torbe

Sedim v urednikovi sobici, koš je že poln zavrženih listov z osnutki, kaj naj vam napišem pred dopustom za dopust.

Od vsega je ostalo to, kar je pred vami. Upam, da bo vsaj komu kaj ugajalo.

Nekaj je mojega, nekaj sem prepisal. Pa še to kar je moje, ni moje, ker sem se naučil od pametnejših.

Ozrite se vase, namenite samo droben trenutek razmišljanju o nas vseh na splošno in o sebi posebno. Zato, da bi se vsi še bolj razumeli.

Kdo sem?

Kdo sem in kaj sem. Sprašujem in ne vem odgovora. Da sem, to vem, vendar se ne zavedam, zakaj sem.

Baje sem zato, ker pač sem. Sem ker sem. Če pa sem, sem. Torej, če sem, torej sem. Kdo naj reče, da nisem. Če sem pomnožim z dva — sva. Če množimo s tri — smo. Torej nisem, ampak smo. Če pa smo nisem.

Iz tega sledi, da tudi smo — čeprav nismo, smo. In smo in nismo, bi lahko bili, smo. Ker pa ne moremo biti smo, pač nismo. In, ker nismo, smo. Če bi bili, ne bi bili in ker nismo bili — nismo. Spet smo bili, ker nismo bili, in ker nas ni — nismo!

VSI IMAJO PRAV!

Prav ima tista, ki misli na kozmetiko! Prav ima tista, ki je pozabila na kozmetiko, in tisti, ki ljubi kozmetiko. Prav ima tudi tisti, ki nima kozmetike.

Zakaj pa je kozmetika?

Zato, da ugajamo!

Komu?

Tistemu, ki ljubi kozmetiko, tistemu, ki občuduje kozmetiko, tistemu, ki nima za kozmetiko. Kaj je to kozmetika?

To je tisti del človeškega sramu, ki se lahko kupi. Ali pa tisti del ženskega zaslužka, ki se težko plača — pa ne ve, za koga je.

Zakaj pa je kozmetika?

Sama sebi namen, za sebičnost, da ugajaš nekemu, ki se gleda v ogledalu. Lahko je tudi barva za maskiranje.

Kdo je komu namen?

Bedarije trapi ali trapa namenu?

Čez namen ga ni — če si trap — temu pa je vse oproščeno.

Živio!

Čudni ljudje

Sto avtov v njih po trije ljudje poprečno.

Z vseh koncev Evrope s platnenimi strehami in vso šaro poprečno.

Komaj na kvadratnem kilometru nekaj sto usod:

morda so zdoma odšli skregani pa jih je morje poravnalo,

morda so od doma odšli prijatelji pa jih je morje sprlo.

Morda so od doma odšli polni upanja, zaljubljeni — pa nič.

Je to še poprečno?

Nič več! Če bi ljudje znali vedno živeti prijateljsko...

DRAGA, sedaj, ko sva na dopustu, ti lahko vsaj kakšno poskočno zaigram.

Preblisk

Za marsikoga pravimo: ta je pa uspel. Uspeti v nečem pa je največkrat rezultat ugodne prilžnosti — in slabega namena.

Živel je mož, imel je funkcije, lepo se je redil. Nekoč je kritiziral le preveč, zato so ga ubil! Ko so slovesno pokopali ga, mu na grob napišejo: živel je mož...

RAZMISLI

Kdo izmed nas še ni razmišljal o krivičnosti in pravičnosti. Eden največjih mislecev, veliki Tagore je zapisal: samo šibki si ne upajo biti pravični!

Ste že kdaj razmišljali, kakšno bi bilo naše življenje, če bi človeka v vsem nadomestil stroj. Jaz sem...

Imeti bi morali dve vrsti strojev: tiste, ki bi delali npr. plašče, cevi itd., in take, ki bi tem strojem stregli — robote. Seveda bi robote imeli tudi v vseh strokovnih službah, v pisarnah, vrataricah...

Stroji in roboti se ne bi vozili na delo, za njih ne bi bilo treba menze, ne bi bilo treba delovnih oblek, ne športa in rekreacije. Tudi tega časopisa ne bi bilo treba, ne oglasnih desk, ne organov upravljanja; ne bi bilo treba analitiških ocen delovnih mest, ne plač in ne obratne ambulante. Seveda ne bi imeli ustavitve dela, nikogar ne bi bolela glava, kakšna bo reakcija na

bi roboti računali, planirali, prodajali, pisali, pometali...

Nobene nervoze, jeze, preklinjanja, lenarjenja, nič krivic, nič vinnjaka... nič klepeta, jadikovanja, opravljanja in nič neskončnih privatnih telefonskih pogovorov. Tudi izmen ne bi bilo. Od ponedeljka zjutraj do sobote bi roboti delali neprekinjeno. V vsakem TOZD bi bili tudi roboti mazači, ki bi se pomikali od enega do drugega, dobivali olje, mazali in podmazovali. Seveda bi morali imeti tudi robote — programerje, ki bi ostalim robotom vstavljali v glavo kartice z navodili za delovanje. Imeli bi tudi robote — mehanike. Kakor hitro bi se nekemu pokvaril del, bi ga odstranili ter nadomestili z novim delom, stare in neuporabne pa odpeljali na

Zakaj ne stroj?

plače... Skratka bilo bi čudovito. V tovarni ne bi bilo treba nobenega človeka. Glavnega robota bi v ponedeljek zjutraj ob petih zbudil robot služabnik. Glavni robot ob komandni plošči bi s pritiskom na gumb »pognal« robote — vodje TOZD, ti pa robote obračunskih enot. Ti bi ob manjših ploščah pognali s pritiskom na modre, rdeče in črne gumbe stroje in robote, ki bi strojem stregli. V strokovnih službah

Tam bi jih roboti naložili na kamion, odpeljali v topilnice...

Skratka, mar ne b iblo čudovito, če bi namesto nas delali roboti. Kaj pa mi? Kaj bi počeli?

Oh še dosti stvari bi ostalo, kjer roboti ne bi bili uporabni! Mi bi se na primer lahko vojskovali, se pobijali po cestah bolj kot doslej, se prepirali s sosedi, z domačimi, popivali, kradli, lenarili, zabavljali in razpravljali. Toliko časa, da bi se iztrebili!

Pisma zahvale

Zdravo tovariši!

Najprej se vam zahvaljujem za redno pošiljanje časopisa Sava, ker se le tako informiram o dogodkih in spremembah v delovni organizaciji. Obenem bi se zahvalil kolektivu za denar, ki sem ga prejel za prvi maj.

Rad bi pozdravil svoje sodelavce iz R-potniške konfekcije preko vašega lista, a sem opazil, da v zadnjih številkah glasila ni bilo rubrike Pisali so vam. Sedaj sem šel v prekomando in zato bi vas prosil, da mi glasilo pošiljate na naslov

Mirko Kužnik
V. P. 2073/160
58002 Split

Dragi sodelavci!

V imenu društva upokojevcev Šenčur, predvsem pa v svojem imenu se iskreno zahvaljujem tovarni Savi za poslanj denar za obnovo našega doma. Nadvse smo bili veseli vašega prispevka. Želimo vam še mnogo uspehov pri vašem nadaljnjem delu.

Prijateljsko vas pozdravlja vaša nekdanja sodelavka Francka Pajner

NAGRADNA KRIŽANKA

Za dopustovske dni smo vam pripravili nagradno skandinavsko križanko.

Za pravilne rešitve razpisujemo

1. nagrada 80,00 din
2. nagrada 60,00 din
3. nagrada 40,00 din
4. in 5. nagrada po 20,00 din

Rešitve pošljite v uredništvo do 15. avgusta 1976.

Sava Kranj

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumi-jevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirirajstredno, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Lado Mraz, fotografije Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, telefon 25-461, interno 482 ali 282. Tisk in klišej GP Gorenjski tisk Kranj.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).

Sporočamo, da je 23 delavcev iz razvojnega in kemijskega laboratorija RTI ter SKZ nakazala 470,00 din v sklad Društva SRS za boj proti raku namesto vencev na grob bivše sodelavke Založnik Daniele iz tajništva RTI